

بهای اشتراک

مذاکرات مجلس شورای ملی سالانه ۲۰۰ ریال

مذاکرات مجلس سنا ۲۰۰

آگهی ها ۶۰۰

مذاکرات مجلسین و آگهی ها ۹۰۰

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل: کلیه قوانین مصوبه و مقررات - گزارش کمیسیونها - صورت مشروح مذاکرات مجلس - اخبار مجلس - انتصابات - آگهی های رسمی و قانونی

سال یازدهم

شنبه ۶ خرداد ماه ۱۳۳۴

شماره ۲۹۹۷

شماره مسلسل ۱۳۲

دوره هجدهم مجلس شورای ملی

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۱۳۲

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز یکشنبه
۳۱ اردیبهشت ماه ۱۳۳۴

فهرست مطالب:

- ۱) تصویب صورت مجلس
 - ۲) بیانات آقای نایب رئیس مبنی بر تبریک عید فطر
 - ۳) سؤال آقای دکتر جزایری راجع بمعاملات دولتی و جواب آقای وزیر دارایی
 - ۴) سؤال آقای کی نژاد راجع به نرخ ارز و جواب آقای وزیر دارایی
 - ۵) تقدیم یک فقره سؤال بوسیله آقای خلعتبری
 - ۶) معرفی آقای یزدانفر بمعاونت وزارت فرهنگ به وسیله آقای وزیر فرهنگ
 - ۷) تقاضای آقای دکتر سید امامی به تقلیل جلسات برای شرکت در کمیسیون های مشترک مجلسین
 - ۸) طرح و تصویب فوریت و اصل گزارش کمیسیون نظام راجع بمعافیت چند دوره از مشمولین نظام وظیفه
 - ۹) تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه
- مجلس دو ساعت و ده دقیقه قبل از ظهر بریاست آقای نورالدین امامی (نایب رئیس) تشکیل گردید

۱- تصویب صورت مجلس

رئیس غائبین جلسه قبل قرائت

میشود

(بشرح زیر قرائت شد)

غائبین با اجازه - آقایان: نقابت -
خان بازو - مسعودی - مکرم - دکتر افشار
دکتر عمید - قنات آبادی - سهرابیان -
امید سالار - مرتضی حکمت - بوربور

دهقان - قوامی - صدرزاده - دکتر حمزوی -
بهادری - حائری زاده - یارافشار - سرد -
جمود افشار - کدیور - سندیجی - عبدالرحمن
فرامرزی - اورنگ - پیراسته - تیمورتاش -
صارمی - بزرگ ابراهیمی -
غائبین بی اجازه - آقایان: خزیمه علم
امیر احتشامی - حشمتی - مهندس ظفر - آریه
زنکنه
دیر آمدگان و زود رفتگان با اجازه -

آقایان: پورسرتیب ۳۰ دقیقه - شفیع
۳۰ دقیقه - معین زاده سی دقیقه - دکتر
سعید حکمت یکساعت - اسفندیاری
یکساعت - امیر تیمور کلالی یکساعت -
تفضلی ۱۳۰ ساعت - شوشتری ۱۳۰ ساعت
نقلا اسلامی ۱۳۰ ساعت
دیر آمده و زود رفته بی اجازه -
آقای مهندس شاهرخشاهی ۱۱۰ ساعت
نایب رئیس - نسبت بصورت جلسه
فرمایشی نیست؟ آقای شفیع -
شفیعی - من اجازه گرفته بودم بی
اجازه نبودم

نایب رئیس - با اجازه نوشته اند در
صورت مجلس نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
دور مجلس جلسه قبل تصویب شد.

۲- بیانات آقای نایب رئیس

مبنی بر تبریک عید فطر
نایب رئیس - فردا یکی از اعیاد
بزرگ ملل مسلمان دنیا است - در نتیجه
سی روز امساک و عبادت بدرگاه قادر
متعال و پرداخت فطریه هیچ فرد مسلمانی
در این روز مبارک بی نمانده و لااقل
چند روزی در رفاه زندگانی مینماید -
اینجانب از طرف آقایان نمایندگان
محترم این عید بزرگ اسلامی را به ملل
مسلمان جهان تبریک عرض و امیدوارم در سایه
مبارک شاهنشاه اسلام پناه ملت مسلمان
ایران با اجرای تعلیمات مقدس اسلام در
رفاه و آسایش و خوشی زندگانی نمایند
(نمایندگان - صحیح است انشاءالله)

۳ - سؤال آقای دکتر -

جزایری راجع بمعاملات و خریدهای دولتی و جواب آقای وزیر دارایی

نایب رئیس - امروز روز سؤالات
است. حالا سؤالات مطرح است آقای
دکتر جزایری بفرمائید.

دکتر جزایری - آقایان همکاران

محترم تصدیق میفرمایند که یکی از مشکلاتی
که بعد از شهریور ۱۳۲۰ برای کارهای

اجتماعی و دولتی ما پیش آمده است و همیشه
دستاویز معاندین و اخلاکگران در این مملکت
بوده است و هر وقت که خواسته اند از
دستگاه حکومتی تنقید کنند انتقاد بکنند
و مردم را نسبت بدستگاه دولت ایران
بدبین بکنند این موضوعی را که عرض
میکنم حضورتان دستاویز کرده اند و
بهاغه کرده اند و آن عبارت از
معاملات دولتی است - از بعد از
شهریور ۱۳۲۰ - تا قبل از شهریور انصاف
باید داد مرحوم رضاشاه اداره حکومت را
در اختیار داشت و با کمال قدرت نسبت باین
موضوعات رسیدگی و عمل میکرد و بین
خود و خدا و بدون تملق قسمت اساسی کار
های مملکت در این پنجاه سال اخیر در
دهساله آخر حکومت او شده است او کاملاً
مراقب اوضاع بود و بطوریکه ملاحظه
فرمودید با عوائد مختصر با عوارض مختصر
کارهای بزرگ در این مملکت شد، دانشگاه
ساخته شد، راه آهن ساخته شد، کارخانجات
درست شد، غرض از این مقدمه تملق به
رضاشاه نیست بلکه بیان واقعی است
(صحیح است) متأسفانه بعد از شهریور ماه
اکثر آقایان خوشبختانه همه بخاطر دارید
و توجه فرموده اند در هر حکومتی موضوعی
بعنوان معامله بهاغه شده است و دستاویز
مخالفین حکومت و مرکزیت ایران شده
است و انتقاد کرده اند هیچوقت هم هیچ
دستگاهی نیامده است باین معاملات باین
انتقاداتی که شده است رسیدگی بکنند و
تکلیف مردم دولت و حکومت و انتقاد
کننده و بیطرف را روشن کند و معلوم کند
واقعا در این معامله ای که شده سوء استفاده ای
بوده است یا سوء استفاده ای نبوده است،
منافع مملکت در نظر گرفته شده است یا در
نظر گرفته نشده است - من باب مثال دوسه
موضوع را برای یادآوری خاطر آقایان
عرض میکنم، موقعی که متفقین از ایران
میخواستند بروند یکمقداری لکوموتیو

تراكتور، کامیون، ریل و امثال این ماشین آلات داشتند. حکومت وقت آمد اینها را بیک مبلغ نقد نمیدانم ۱۳ میلیون یا ۱۵ میلیون یا ده میلیون دلار خریداری کرد و مردم مملکت يك عده ای تنقید کردند که این قبیل اثاثیه هارا در سایر مملکتها هم داشتند و بعد بمجانایی بآنها دادند چرا حالا که مایک مختصر ارزو دلاری گیرمان آمده باید بیاییم و نقد بدهیم بمأمورین فروش این اثاثیه، حالا اینها مورد استفاده دولت واقع میشود یا خیر بنده نمیدانم، بنده تصور میکنم غیر از این انتقاداتی که همه آقایان شنیده اند و در جرایم نوشته شده هیچکس چیزی نگفت بنده که واقعا بپندیدم که کسی بیاید این رباباز کند، رسیدگی کند، سوابق رابه بیند، قضاوت کند و بعد با اطلاع ملت ایران برساند که این صلاح مملکت بود یا صلاح مملکت نبود آیا کسی خطا کرده یا خطا نکرده، اما این موجب شد که حکومت وقت باور بفرمائید یکی از موزجات تزلزل حکومت وقت همین انتقاداتی بود که راجع باین موضوع شد و بعد از آن اگر خاطر آقایان باشد بنظر من در حکومت جناب آقای ساعد بود یا دیگری بود معاملاتی راجع بخرید کندم و قرارداد های مربوطه بعمل گندم بود و اسامی یکی از تجار محترم اصفهان و وزیر دارائی وقت برده شد، چون بنده دیگر تصمیم گرفته ام که اسمی از کسی نبرم اسم نمبرم هم می گفتند که هفتصد هزار تومان گرفته شد رئیس غله همچو کرد و رئیس دارائی چنان کرد ولی هیچکس نیامد این پرونده رباباز کند، به بیند این حرفها صحیح است یا نیست، بالتبع باور کنید یکی از علل تزلزل حکومت در آن وقت همین انتقاداتی بود که راجع باین معامله میشد. امثال این معامله زیاد بوده است بالخصوص در آنوقتی که بولی برای دولت ایران پیدا شده است. در این دوه ساله اخیر بدون تعارف که سپید زاهدی بود کارهای خوبی هم کرد، خود دوستان نزدیک آقای سبهد زاهدی تصدیق میفرمایند که یکی از علل تزلزل حکومت ایشان همین حرفهایی بود که در باره این معاملات زده میشد، هیچوقت هم باز بنده در این مدت ندیدم که از طرف خود حکومت یا حکومت بعدی يك هیئت قضائی، يك هیئت بازرسی بیاید به بیند که انتقاداتیکه در این مدت شده است صحیح بوده است، غلط بوده است و چرا انتقاد میکنند، تصدیق میکنم که بعد از شهریور ۲۰ دست در این مملکت هستند که با تشکیلات این مملکت مخالفتند، با اساس این حکومت مخالفند، هر حکومتیکه باشد میگویند این دستگاه پر از رشوه وارتشاه و خرابکاری و فساد و کمیسیون گرفتن و حقه بازی است و تنها راهش اینست که باید این دستگاه برود اینها لیاقت ساختن یک دستگاه نوی ندارند، ما باید بیاییم و ایندستگاه

را بسازیم بهترین بهانه شان هم همین معاملات است. البته مطالب دیگر هم گفته میشود اما چیزی که بگوش هر ایرانی فرو میرود و زود باور میکند و قبول میکند و بعد متزلزل نمیشود همین چیزهایی است که جنبه مادی دارد و مورد فهم افراد این مملکت است یا بنجهت بنده برای اینکه جلو گیری از این مطلب بشود در حکومت گذشته روی معاملات دولتی يك سؤالاتی کردم، بدبختانه آن حکومت نیست که خودش مستقیماً جواب بدهد ولی باز از طرف دیگر دو نفر از افراد حکومت سابق در این حکومت فعلی هستند که باین جریانات لابد اطلاع داشتند و اگر با تصویبنامه ای بوده است خودشان هم امضاء فرموده اند. اگر اجازه بفرمائید من مطالب را عرض کنم و استدعا میکنم از جناب آقای دکتر امینی که توضیح بفرمایند برای روشن شدن ذهن مجلس و بنده که عضو کوچکی در این مجلس هستم، برای ملت ایران بفرمایند و الا اگر روشن بفرمائید و با باری بهر جهت بگذرانید ممکن است موجب سوء ظن بیشتری بشود و یک وقت ممکن است بنده واقعا خیال کنم که در این امر سوء استفاده شده و بنا بوظیفه نمایندگی اعلام جرم خواهم کرد. اما اگر بنده را روشن بفرمائید خیلی هم متشکر میشوم و خیلی هم خوشوقت میشوم. بنا بر این استدعا میکنم خیلی مستدل و بامعنی جواب بدهند بفرمائید. بنده خوب بخاطر دارم آقایان همکاران عزیز من آقایان اعضای اردیبهشت ماه پارسل کمیسیون برنامه که تشکیل شد از اولین موضوعاتی که در کمیسیون برنامه مطرح شد یکی موضوع خرید ریل در ایران بود. بنده این مطلب را در روزنامه که خوانده بودم آقایان هم در روزنامه ها ملاحظه فرمودند تا اتفاقاً یکی از رفقای محترم ما عنوان کردند این مطلب را و پرونده این مطلب را خواست این مطلب در کمیسیون برنامه مطرح شد و مورد رسیدگی و قضاوت قرار گرفت. از نظر کمیسیون برنامه موضوع خرید ریل بسیار روشن است. کسی پیدا شده است و پیشنهاد کرده است که من برای احتیاجات راه آهن ایران مقداری ریل فرانسوی و اندل در اختیار دارم و این را به فلان قیمت میفروشم. این مطلب در سازمان برنامه و در وزارت راه مطرح شد و بطوریکه متصدی ارتباطات سازمان برنامه در کمیسیون برنامه اظهار کرد و همه رفقا تشریف داشتند گفت اولین اعتراضیکه به خرید این معامله شد از طرف مدیر کل راه آهن یعنی سرلشکر انصاری، سر تیب انصاری آن وقت و سرلشکر انصاری وزیر راه فعلی بود، اینها را او گفت و ما در صورت جلسه نوشته ایم که ساعت ۱۱ و شب آمد منزل من و گفت دوست عزیز میخواهند ریل بفرروشند، میخواهند جنس ریل را بما تحویل کنند. میخواهند جنس بد بما بدهند و قیمت گران از ما بگیرند. اگر این ریلها برای راه آهن خرید شده بود ما عین این جنس را هشت هزار تن خریدیم ۴ هزار تن آن شکست و ۴ هزار تنش در انبار است این شخص گفت که اقتضای اولین اعتراض در باره خرید این ریل با آقای سر تیب انصاری بود، بعد آمدیم در سازمان برنامه و نوشت دستوراتی که رسماً از طرف دولت با ابلاغ شده بود برای خرید ریل مطرح شد و مخالفت شد و رد کردیم. باینکه دستورات رسمی و صریح از طرف دولت داده شده بود در ضمن این کشمکش موضوع سازمان برنامه و چون ما مشکلاتش را میدانیم اگر شما موفق بشوید، بداند که معجز هم از شما پشتیبانی خواهد کرد.

نایب رئیس - آقای دکتر جزایری وقت شما تمام شد.

دکتر جزایری - سؤالات بنده هنوز تمام نشده (پور سر تیب - اینها که مقدمه بود سؤال نبود)

نایب رئیس - بعد از جواب بازمی توانید صحبت کنید.

دکتر جزایری - همه سؤال باقی ماند (عبدالصاحب صفائی - متن سؤال را بخوانید) بنده ننوشته ام

نایب رئیس - آقای وزیر دارائی وزیر دارائی (دکتر امینی) - بنده متأسفم خدمت دوست عزیزم آقای دکتر جزایری تذکر بدهم که سؤالاتی که فرمودند غیر از بیانی است که الان توضیح فرمودند و سؤالی که فرمودند يك صورتی است. راجع بمعاملات (دکتر جزایری - بنده صورت نخواستم ام) عرض کنم سؤال اینست که در وزارت خانه ها و سازمان برنامه و بانکها و شرکتهای دولتی و شرکت ملی نفت چه معاملاتی با آقایان بخاطر داشته باشند این موضوع قبل از آن هم مطرح شد و در کمیسیون برنامه وقت بمشکلاتی برخورد، یاد هست این جناب آقای قریشی همکار عزیز ما بمن گفتند که باز اشکال نکند برای اینکه چند نفر دیگر پیدا شدند و میخواهند ریل بفروشند و نتیجه آن اشکالات در سه چهار سال پیش این شد که ریل نخریدند و قیمت ریل گران شد و راه آهن شاهرود بشهد میانه بتبریز وصل نشده است تصمیم گرفتیم و با کمال قدرت توضیحات نمایندگان سازمان برنامه و راه آهن را کافی دانستیم، از جنس خوب موافقت کردیم که دولت بمسئولیت خودش بخرد و دو میلیون دلار ارزانتر هم خرید و بعد قیمت ریل بالا رفت و از این بابت هم چهار پنج میلیون دلار

استفاده کردیم و این یکی از آن مطالب است جناب آقای دکتر امینی، آقایان تشریف داشتید این را رسیدگی کنید ببینید واقعا سوعیتی در این امر بود سوء نیتی نبود، ملاحظه کنید جناب آقای دکتر امینی بنده از اشخاصی هستم که شما می دانید در مورد اصلاحات و رسیدگی بکارهای مستخدمین و افرادی که مسئول کارهای عمومی هستند هیچگونه ملاحظات و تعارف نمیکند و معتقدم که یک مستخدم چه در مرتبه عالی و چه در مرتبه دانی هر وقت خطا کرد مرتبه اول و دوم او را توبیخ و تنبيه باید کرد وقتی غیر قابل اصلاح است باید از دستگاه دولت بیرون برود، اگر این کار را شما موفق بشوید بکنید، چون چند مرتبه خواستند بکنند بمشغولاتی بر خوردند و نکردند اگر شما موفق بشوید چون ما مشکلاتش را میدانیم اگر شما موفق بشوید، بداند که معجز هم از شما پشتیبانی خواهد کرد.

نایب رئیس - آقای دکتر جزایری وقت شما تمام شد.

دکتر جزایری - سؤالات بنده هنوز تمام نشده (پور سر تیب - اینها که مقدمه بود سؤال نبود)

نایب رئیس - بعد از جواب بازمی توانید صحبت کنید.

دکتر جزایری - همه سؤال باقی ماند (عبدالصاحب صفائی - متن سؤال را بخوانید) بنده ننوشته ام

نایب رئیس - آقای وزیر دارائی وزیر دارائی (دکتر امینی) - بنده متأسفم خدمت دوست عزیزم آقای دکتر جزایری تذکر بدهم که سؤالاتی که فرمودند غیر از بیانی است که الان توضیح فرمودند و سؤالی که فرمودند يك صورتی است. راجع بمعاملات (دکتر جزایری - بنده صورت نخواستم ام) عرض کنم سؤال اینست که در وزارت خانه ها و سازمان برنامه و بانکها و شرکتهای دولتی و شرکت ملی نفت چه معاملاتی با آقایان بخاطر داشته باشند این موضوع قبل از آن هم مطرح شد و در کمیسیون برنامه وقت بمشکلاتی برخورد، یاد هست این جناب آقای قریشی همکار عزیز ما بمن گفتند که باز اشکال نکند برای اینکه چند نفر دیگر پیدا شدند و میخواهند ریل بفرروشند و نتیجه آن اشکالات در سه چهار سال پیش این شد که ریل نخریدند و قیمت ریل گران شد و راه آهن شاهرود بشهد میانه بتبریز وصل نشده است تصمیم گرفتیم و با کمال قدرت توضیحات نمایندگان سازمان برنامه و راه آهن را کافی دانستیم، از جنس خوب موافقت کردیم که دولت بمسئولیت خودش بخرد و دو میلیون دلار ارزانتر هم خرید و بعد قیمت ریل بالا رفت و از این بابت هم چهار پنج میلیون دلار

کار باشند میگویند عیب ندارد مناقصه یا مزایده کثیری را تبدیل کنید بشفاهی و همبناطور دور و تسلسل پیدا میکند و حقیقه وقتی رسیدگی بکنید می بینید معامله ای نیست که روی این جریان بزیان دولت تمام نشود از حیث مدت از حیث مبلغ و خود این مدت تأثیر دارد شما میآیدیک عملی را میکنید برای يك کار و مدت مینویسید و اگر بنا شد که آن عمل در موقع خودش انجام شود، خود آن ضرر و زیانی که از تأخیر ناشی شده دور بر ابر میشود، این متأسفانه هست و من امیدوارم بانوجهی که آقایان میفرمائید قطع نظر از این رسیدگی باین موارد که خدای نکرده ممکن است سوء استفاده ای تویش باشد بالاخره نحوه کار را باید طوری کرد که راه سوء استفاده تویش نباشد من باب مثل عرض میکنم بنده گزارشی دادند راجع بساختمانی که اداره آمار میکند که در این يك سوء استفاده ای شده، رفته اند یک اشخاصی را دعوت کرده اند برای مطالعه کاری ساختمان که اینها مطالعه کار ساختمان نیستند، مقاطعه کار راه سازی و کارهای دیگر هستند در صورتیکه بنظر بنده در هر کدام از این امور از اشخاصی که دعوت میکنند باید يك فرانسوی بخوانند و اطلاعاتی بشود (عبدالصاحب صفائی - مسئولیت هم لوٹ میشود) بله و روی این تشریفات زیاد و طولانی اغلب اوقات ضرورت و فوریت هم سرعت بیشتری را ایجاد میکند که يك معامله ای را انجام بدهند ولی بعضی از اوقات هم اتفاق میافتد که همین ضرورت و فوریت را بعد اگر برسد و دقت کنید ببینید همان چیز فوری چهار پنج سال تشریفات طول کشیده و مع التأسف اغلب این آقایانی که میآیند و شرکت میکنند و تخفیف های کلی می دهند آقای دکتر جزایری، بعد این تخفیفها را بنجوی از انحاء روی اضافه شدن قیمت، اضافه شدن دستمزد بانواع وسایل، اگر یکی از اینها را دقت بفرمائید دو برابر آنچه تخفیف داده اند پس گرفته اند (نمایندگان - کاملا صحیح است. و متأسفانه این عملی بوده که رایج بوده، اخیراً بانوجه کمیسیون دارائی آن آئین نامه مناقصه و مزایده ای که صد و چند ماده است تصویب فرموده اند و شاید تا حدودی رفع این مشکل را بکنند ولی معذرت کله بعقیده بنده اگر بخواهید اصلاح شود اولاً باید کاپه دوشارژ صد در صد معین بشود، یعنی این را يك اشخاص بصیری مشخص و معین بکنند و اضافه بر آن پیشنهاد است وقتی باز میشود مقطوع باشد و الا يك کسی دیر میرسد بعد تلگراف میکند که من اطلاع نداشتم و بعد میآید برخلاف مشخصات پیشنهادی میدهد بعد مابعد به جارو و جیبال و روزنامه نویسی و خلاصه اگر اشخاص جوانی معاصر

اشاره فرمودند آقای نزاقی راجع بشکر، بنده آن راهم دادم خدمت آقای حائری - زاده کرسیدگی بکنند. بنده اینقدر ریوش نیستم که متوجه سؤال جنابعالی نباشم پرونده اش آنجاست مطالعه بفرمائید. حالا جواب سؤالات را میخوانم:

۱ - وزارت جنگ - معاملات انجام شده بشرح ۴ برک پیوست (ضمیمه ۱) ارزش متعهد و مقروض نیست - شرح ستون ملاحظات ضمیمه ۱ - صورت اتومبیلهای خریداری اداره موتوری ارتش در صورت ضمیمه ۱ ذکر شده است

۲ - وزارت فرهنگ - معاملاتی با خارج انجام نداده - تعهد ارزی ایجاد نشده است اتومبیل های خریداری شده برای ادارات فرهنگها و ازمایشگاه گیلان تبریز و یک دستگاه آمبولانس برای دانشگاه پزشکی تبریز و ماشینهای فرسوده و با نظارت دارائی فروخته شده

۳ - وزارت بهداشتی - معاملاتی با خارج انجام نداده - تعهد ارزی ایجاد نشده است در سال جاری بیست دستگاه جیب و ۲۰۰ دستگاه آمبولانس از شرکت سهامی اتومبیل ایران ماشین خریداری نموده و بهای آن را بریال پرداخته است

۴ - وزارت پست و تلگراف - بشرح يك برک صورت پیوست ضمیمه ۲ -

۱ - ۵۰۰ ریال ۳۰۰ دلار ۱۰۰۰ دلار ۴۷۱۰۰ ریال ۴۸۰۰۰ ریال ۱۰۰۰ ریال تاکنون پرداخت نشده و مقروض است - با مناقصه خریداری شده - یک دستگاه اتومبیل بونک ۴۳ بمبلغ ۴۰۰۰۰ ریال از شرکت سهامی ایران ماشین نماینده انحصاری آن شرکت کل تلفن ایران - بشرح -

۵ - ۳۰۰ ریال ۲۰۰ دلار ۱۰۰۰ دلار ۱۰۰۰ ریال ۲۴۲۰۰۰ ریال ۶ - وزارت کشاورزی - ۱ - خرید تن پاراسیون با مناقصه از امریکا بمبلغ ۶۰۷۶۶۰ ریال ۲ - خرید تن ۵۰۰ و وسیله اصل ۴ بمبلغ ۳۶۲۰۰۰ ریال ۳ - خرید ۲۰ سهامی اتومبیل - ۳۷۷۵۰۰ ریال ۴ - خرید یک دستگاه اتومبیل دو ج استیشن از شرکت اتو سعیدی - ۳۰۰۰۰ ریال ۵ - خرید یک دستگاه کامیون از شرکت سهامی ایران ماشینی بمبلغ ۳۰۰۰۰۰ ریال ۶ - خرید ۱۲ دستگاه طیاره سم پاش و لوازم یک بمبلغ ۱۴۰۰۰۰ دلار ۷ - خرید ۲ دستگاه تراكتور اتومبیل از یک بنگاه توسعه ماشینهای کشاورزی ۱۰ - ۱۵۲۶۱۵ ریال ۸ - خرید یک دستگاه تراكتور اتومبیل فرسوده که فروخته شده خریداری نموده است (دکتر جزایری - خواندن این صورتهای فایده ای ندارد) (صدقی - لطف کنید به خود آقای دکتر)

۷ - وزارت کشور - معاملات با خارج انجام نداده - تعهدی ندارد

وسیله سازمان برنامه و بانکها اتومبیل خریداری نشده (دکتر جزایری - ماشین سواری خریداری شده) (زنگ رئیس) مقدار ۷ دستگاه اتومبیل سواری و ۲ دستگاه جیب از کمیانی های وارد کننده دست اول خریداری شده است

نایب رئیس - آقای دکتر جزایری اگر اعتراضی دارید ممکن است یادداشت بفرمائید بعد تشریف بیاورید بفرمائید. آقای وزیر دارائی بفرمائید

وزیر دارائی - ۸ - شرکت سهامی فرش ایران مقدارشش تن فرمزدان انگلستان و برتقال ارزی و بدهی ندادند مبلغ معامله ۱ - مبلغ ۹۰۸ - ۲۱۸۲ لیره از قراردادهای لیره ۲۵۳ - ۶ ریال ۲ بمبلغ ۲۴۲۵۰ لیره از قرارداد لیره ۲۳۶ - ۶ ریال ۳ - ۱۱۲۰۰ دلار از قرار هر دلار ۷۰ - ۵۸ ریال که تماماً خریداری از بانک ملی بوده است

۹ - شرکت سهامی بیمه ایران فقط سه دستگاه لوازم جراحی بمبلغ ۱۶ - ۷۸۸ دلار وسیله بنگاه دارائی کشور از آلمان غربی وارد نموده است

۱۰ - بانک ملی ایران - خریدهای بانک ملی از خارجه عموماً ضروری مورد مصرف بانک از قبیل دستور طبع اسکناس برای ذخیره هیئت نظارت - کاغذ - نوشت افزار - و لوازم چاپخانه و سفارش دستگاه تلفن مرکزی و کابل و دریهای خزانه - اتومبیل سرویس بوده و تعهدی در حال حاضر بابت پرداخت آن موجود نمیباشد

۱۱ - بانک کشاورزی ایران - خرید تراكتور و ماشینهای کشاورزی از انگلستان ۱۹ - ۳۴۴ - ۱۰۲۹ لیره است که بایستی در ۳ ماه مستهلک شود - طبق مقررات اساس نامه بانک بدون تشریفات مناقصه انجام شده - اتومبیل سواری برای فروش سفارش نشده و ۳ دستگاه اتومبیل های مستعمل بانک تعویض گردیده است

۱۲ - شرکت سهامی شلات ایران بشرح صورت پیوست ضمیمه ۴ غیر از کشور شوروی بقیه معاملات با مناقصه و استعمال بها انجام شده ۷ دستگاه کامیون و جیب برای امور بهره برداری و یک اتومبیل بجای اتومبیل فرسوده که فروخته شده خریداری نموده است (دکتر جزایری - خواندن این صورتهای فایده ای ندارد) (صدقی - لطف کنید به خود آقای دکتر)

نایب رئیس - جناب آقای دکتر امینی این فرمایشات آقایان مربوط باین سئوال نیست جنابعالی راجع به ماشین آلات میفرمائید سؤال حالا قرائت میشود، آن قسمتهاییکه در این سؤال هست جواب بفرمائید

ذوالفقاری - بد نیست، گزارشی است به مجلس

وزیر دارائی - بنده که سؤال ایشان را خواندم

نایب رئیس - حالا سؤال فرائت میشود توجه فرمائید (شرح زیر فرائت شد)

مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی غواشتمند است دستور فرمائید دولت پاسخ سؤالی ذیل را بدهد، در دولت فعلی وزارتخانه‌ها و سازمان برنامه و بانکها و شرکت‌های دولتی و شرکت ملی نفت چه معاملاتی با خارج انجام داده‌اند و با چه کشورهایی این معاملات انجام یافته است.

۲ - چه مقدار ارز بابت این معاملات دولت و وزارتخانه‌ها و بانکها و شرکت‌های دولتی و شرکت ملی نفت متعهد و مقروض می‌باشد.

۳ - کدام یک از این معاملات با مناصه انجام یافته و کدام یک بدون مناصه انجام یافته است

۴ - چه مقدار اتموبیل سواری بوسیله سازمان برنامه و بانکها با تساق فروخته شده و دولت و بانکها چه تمهیدی بابت پرداخت ارز این نوع معاملات دارند و چه مقدار اتموبیل دولت و ادارات دولتی خریداری کرده‌اند.

(عده‌ای از نمایندگان همین است جواب مطابق سؤالات است)

نایب رئیس - قسمت قسمت جواب فرمائید.

وزیر دارائی - ۱۳ شرکت سهامی معاملات خارجی - کالاهای صادراتی مانند برنج، پنبه، ترانک، توتون، بشکوره‌های شوروی، چکسلواکی، ژاپن، آلمان، لبنان، فرانسه و هلند مبلغ ۲۳۱۹۰۰۰۰ ریال - کالای وارداتی مانند قند، شکر، گونی، سیمان، سنطونین، طناب از شوروی و هندو چکسلواکی مبلغ ۹۸۸۱۱۰۰۰ ریال اضافه صادرات واردات در حدود پنج میلیون دلار بوده که به بانکهای مجاز فروخته شده است بابت این معاملات ارز وارد کشور شده تمهید ارزی ندارد - معاملات این شرکت با خارج طبق موازین تجارتی عمل می‌گردد ۱۸ دستگاه اتموبیل با تساق فروخته شده و اقساط سرسبید از حقوق کارمندان کسر شده و هیچ نوع تمهید ارزی بابت این معاملات نداشته است و نیز ۴ دستگاه از اتموبیل‌های خود را که فرسوده شده فروخته و دستگاه‌های نو خریداری نموده است.

۱۴ - سازمان برنامه - دو دستگاه شاسی کامیون ام. ۳۰ آن از آلمان که بایستی به بنگاه راه آهن تحویل شود رضائی - توی هر کدام از اینها سی هزار تومان خورده اند (صدقی - نوش جانان) ولی

بنگاه راه آهن اینها را تحویل نگرفت و گفت بدرانما نم‌خورده.

ولی چون کامیون در مملکت نایاب بود حتی خاطر آقایان هست که دولت تصمیم گرفت اجازه داد که برای مدت معینی کامیونهای مستعمل تا حدود ۲۵ درصد وارد شود (دکتر جزایری - خرابی از همان جا شروع شد) بنده توضیح راعرض می‌کنم ایرادش را بعد فرمائید. چون کامیون کمیاب بود آمدند گفتند که کامیون در صورتی که تا ۲۵ درصد مستعمل بود وارد کشور بشود که یک کمکی بحمل و نقل بشود و قیمت حمل و نقل تنزل کند در این موقع آلمانها (ام - آ. آن) و (ماکیروس) این دو تا کمیانی پیشنهاد کردند که یک مقدار کامیون ممکنست در اسرع اوقات تحویل بدهند (ارسلان خلعتیری - این با نوبینامه بود) بله، این اجازه داده شد بعد کامیون‌ها که وارد شد اینطور در نظر گرفته شد برای اینکه کمکی برای آن بشود یک مقدار بار از اهوای بی‌اورانندیشک (رضائی - جای ملاحظایی بود) این کامیون‌ها را تحویل بدهند براه آهن که بار را از خرمشهر یا اهوای بی‌اورانندیشک در اندیشک تحویل راه آهن بدهد بعد از مدتی راه آهن جواب داد ... (کی نژاد - خودتان نوبینامه را امضاء کردید) نه دفاع می‌خواهم بکنم نه انتقاد اگر قرار شد که تعقیب کنید بنده هم از حیث اینکه امضائی زیر این کرده ام قابل تعقیب حالا وقتی قرار شد تعقیب کنید برای اینکه دل آقای کی نژاد هم خنک بشود من که حرفی ندارم (شاهرخشاهی - میدانید که تعقیب نم‌شود) بالاخره راه آهن گفت من لازم ندارم وزارت دارائی بالاخره اینها بیخ ریشش ماند و بنده هم ناچار شدم یک تماداش را الان با آنها حمل و نقل قند و شکر می‌کنم (دکتر جزایری - یک مقدار هم توی گرمک مانده باران می‌خورد) البته استفاده هم کردیم آنچه ما حمل و نقل در ظرف این مدت کردیم تقریباً قیمت اینها مسته‌لک شده چون خود اداره قند و شکر از بابت حمل و نقل قند و شکر سالی سی میلیون میداد و این جای تردید نیست که الان یک مقداری کرایه در اثر وجود همین کامیونها تنزل کرده است و خود شرکت نفت گزارش داد شاید سی درصد کرایه از جنوب بشمال تنزل کرده است عرض کنم دستگاه ماشین سواری شورلت مدل ۵۴ از شرکت سهامی ایران مرسدس بنز از آلمان کل معامله مبلغ ۲۴۲۷۵۸۴ دلار

عرض کنم معامله مرسدس بنز یک معامله ماشین سواری است اگر آقایان اجازه بدهید این صورت را بدهم خدمتتان

آن قسمتهائیکه اهمیت دارد مورد ایراد است ایراد را فرمائید تا رسیدگی شود این گزارش جامع را هم خدمتتان تقدیم می‌کنم. (بعضی از نمایندگان - بدهید چاپ کنند) اگر موافقت فرمائید (دکتر جزایری - بله قربان) **نایب رئیس** - آقای دکتر جزایری فرمائید.

دکتر جزایری - عرض کنم بنده تصور می‌کنم که خود جناب آقای دکتر امینی هم تصدیق می‌فرمائید که خواندن یک صورت باین وضع نه مجلس را قانع می‌کند نه ملت ایران را قانع می‌کنند نه هیچکس را، غرض بنده این نبود که ماشین سواری چرا خریدید. معاملات درشتی که شده است، و رویش بحث و صحبت شده چند تا معامله درشت است که خواسته‌اند ارزهای ما را از بابت نفت باین صورتها بخارج بدهند هم خارجها کمک کردند هم دلالتها کمک کردند و هم بکدسته از رفقا و دوستان نایاب و نادان جناب تیمسار سپهبد زاهدی. روز اولی که ایشان آمدند اینجا بنده یادم است این ارسلان خلعتیری با شرف آمد گفت که دولتهای ما را بکدسته دلالها دورش را میگیرند و نمیگذارند کار کنند بنده یاد هست ایشان این حرف را زدند و پایز می‌زدند و گفتند اینها را بیرون کنید روز اول من بدولت سپهبد زاهدی رأی سفید دادم تا آخرین روز هم نسبت بلوایح و قوانینی که مربوط بمملکت بودو مقید بود رأی سفید دادم اما اینها یک مطالبی است که گفته شده در این مملکت واز این صورت تعارف و مامشات و این حرفها باید خارج کنیم این نامه‌ای که با آقایان تقدیم می‌کنم. آقایان میدانند که سازمان به نام طبق قانون یک اختیاراتی دارد و یک معاملات بخصوصی میکند بجه مناسب دستور داده اند بسازمان برنامه که ماشین سواری بخرد و بقطر بکارمندان بخرد و بجه مناسب دستور داده اند که کامیون و اتوبوس بخرد؟ از بس اتوبوس خریدید وضع اتوبوس رانی مملکت را باین صورت در آورید (رضائی - دولت دلالتی اتموبیل باز کرده بود) می‌فرمائید بعضی ها با مناصه معامله شده و بعضیها نمانده است ملاحظه فرمائید ریل که آهن است و جنسش معین است، مشخصاتش معین است تصویب نامه صادر کرده‌اید که بدون مناصه بخريد ولی فلان کارخانه بزرگ را با مناصه خریده‌اید، من کفنی نیستم ولی آقایان که فنی هستید اظهار نظر کنید. کامیون خریدند برای اینکه دلالتی بخورند ماشین سواری فروختند برای اینکه یک دسته دلالتی بخورند این وضع تعارف بردار نیست مردی را دورش را گرفتند، من یادام است یک روزی اینجا یک کسی را اسمش را بر دم

این شاهرخشاهی با شرف بمن گفت بسیار خوب کردی که اینکارا کردی اینها یک دسته از دوستان نادان بودند که از آرزو آنتین آوردند اینجا بود هم با خودشان برداشتند بردند باین حرفها که درست نم‌شود. کامیون چهارصد تا چرا خریدید؟ کامیون که نه چرا آوردید توی مملکت؟ ماشین کشاورزی را آقا دو . سه سال قبل مناصه گذاشتند ۱۳۰ کارخانه شرکت کرد و بعد شب نشینتند و گفتند که از فلان کارخانه می‌خریم اگر می‌خواهید جنس بخرد جنس خوبش را بخرد چرا جنس بد می‌خرید؟ هر روز نشستند که فلان مدیر بانک در لندن است آن یکی در امریکاست هی اتاشه های خارجی بمافشار آوردند من این را مکرر توی مجلس عرض کرده‌ام باز هم صاف و صریح بشما عرض می‌کنم کاینه علاه و زرایش از افراد صالح و درست تشکیل شده اگر توانستید اصلاحات کنید همه طرفدار شما خواهند بود اگر توانستید باور فرمائید که وضع شماها از دیگران بدتر خواهد شد چرا تعارف اینجا حرف می‌زنید؟ چون ماه رمضان است من خواستم یک قدری آرام صحبت کنم چرا از این تعارفات با ما میکنند؟ تمام این معاملات بعقیده بنده مطابق آنچه کبنده تحقیق کرده ام و در کمیسیون برنامه مطالعه کرده‌ام فقط برای این بوده است که فلان آقا و وهاب زاده می‌خواسته ریل بخرد این که وضع مملکت نم‌شود حالا هم یک صورتی باین بزرگی تهیه کرده‌اید می‌آورید اینجا می‌خوانید من از جناب آقای رئیس استدعا می‌کنم دستور فرمائید کاین را چاپ کنند و بنده هم توزیع کنم این مطالب اساسی را خودتان میدانید با تعارف که کار درست نم‌شود

نایب رئیس - آقای دکتر جزایری این صورت را که آقای وزیر دارائی قرائت کردند البته در صورت جلسه چاپ خواهد شد دیگر احتیاج بجاب مجدد ندارد. آقای وزیر دارائی.

وزیر دارائی - جناب آقای دکتر جزایری بنده خیال می‌کنم که جواب مطابق سؤال جناب عالی بود جناب عالی که سؤال فرموده‌اید دولت رسیدگی کند بییند کدام معامله صحیح بوده کدام غلط بوده است (دکتر جزایری - وظیفه دولت است) البته حالا در این جلسه یک وظیفه اضافی برای بنده قائل می‌شود اما سؤالی که فرموده بودید این بود که بنده صورتش را بیازم بنده هم صورت را خواندم حالا می‌فرمائید هر کدام از اینها برای دلالتی بوده است فاسد بوه است غلط بوده معین فرمائید بنده هم رسیدگی می‌کنم **نایب رئیس** - آقای وزیر دارائی صورتها را بدهید که در صورت جلسه چاپ شود. آقای کی نژاد.

۴. سوال آقای کی نژاد راجع به نرخ ارز و جواب آقای وزیر دارائی

کی نژاد - بنده در حکومت گذشته سؤالی از آقای وزیر دارائی کرده بودم راجع بارز بازم تکرار می‌کنم خواهش می‌کنم آقای وزیر دارائی توضیح بدهند روی چه مدرکی و چه دلیلی قیمت ارز را ۷۵ ریال معلوم کردند؟ چرا نگفتند ۱۱۰ ریال؟ چرا نگفتند ۴۰ ریال؟ چه کمیسوئی با این ۷۵ ریال موافقت کرد؟ در آن کمیسیون چه اشخاصی بودند و صورت جلسه‌ای آیا هست برای این تصمیم یاخیر آنچه مسلم است که آقای وزیر دارائی موقع تصویب قرارداد نفت قول دادند که قیمت ارز را تنزل خواهند داد البته نه به ۷۵ ریال بلکه بیشتر اولاً هیچ سابقه‌ای ندارد که وزیر دارائی بیاید بگوید دولت در فلان تاریخ قیمت ارز را تنزل میدهد چون این عمل جرم است وعده نمی‌سود استفاده میکنند (صدقی - چرا اعلام جرم نکردید؟) چنانچه سوء استفاده هم کردند و برای جبران این ضرری که دولت کرده ریال از هر دلاری عجزالت وصول می‌کنند آقای وزیر دارائی چرا ارز را تنزل نمی‌دهید که نفع مملکت است و بضرر کنسرسیوم، کنسرسیوم در سال بیست میلیون لیره تبدیل برآل می‌کند سابقاً از قرار ۹ تومان تبدیل می‌گردد ۸۰ میلیون تومان امروز از ۲۰ تومان تبدیل می‌کند میشود ۴۰۰ میلیون تومان تفاوت این میشود که بضرر مملکت است و تصور نمی‌کنم مقصود از ملی کردن نفت این بود که بنفم کنسرسیوم تمام شود و تصور می‌کنم تفاوت منافع پنجاه درصد از این مبلغ تجاوز کند (صدقی - شما خودتان بقرارداد نفت رأی دادید) رأی ندادم که ارز را بالا نگهدارند که استفاده کنند بعد هم آمدید گفتید ارز را بیش از این تنزل نمی‌دهیم آقای وزیر دارائی بیشت این تریبون اظهار کردند اگر ارز تنزل کند تفاوتی در هزینه زندگی مردم پیدا نخواهد شد (رضائی - صحیح فرمودند) فقیه ایشان این است که اگر کسی بم منظور استفاده اتموبیل که صد هزار تومان میبشش است دلارش را ۸ تومان بدهد یا اینکه با ۴ تومان پنجاه هزار تومان بدهد کرایه از خرمشهر تا طهران همان قیمت یعنی آن آقا حساب بلد نیست که بدانند اگر سرمایه ۱۰ هزار تومان بکار انداخته توامانی صد دینار بگیرد و اگر ۵۰ هزار تومان بکارند و یک زارعی که می‌خواهد تراکتور بخرد اگر برای یک تراکتور دلارش ۸۱ تومان بدهد با ۴ تومان بدهد تأثیر نخواهد داشت این است که تفاوتش با آقایان است در نتیجه ترقی ارز هزینه زندگی بالا می‌رود ملاحظه فرمائید خارجیهائی که در این مملکت هستند چون

برای هر دلار ۸ تومان وصول می‌کنند میتواند برای کرایه خانه ۲ هزار تومان بدهند اگر چهار تومان بشود قوه خرید خارجها کم میشود برای اینکه کمتر ریال از ارز گیرشان می‌آید و باعث میشود دزدگی ارزان میشود و حال آنکه اگر ارز قیمت در وضعیت اقتصادی و سیاسی مملکت تأثیر بسزائی دارد ملاحظه فرمائید زمان دکتر مصدق ما ارز نداشتیم چون نفت نداشتیم چون معاملاتی نم‌شد قیمت ارز بالا بود حالا که بیست میلیون لیره کنسرسیوم تبدیل می‌کند هم از قرصه استفاده شده وهم ۵۰ میلیون حد متوسط عایدی نفت است هم اصل چهار ارزش را وارد می‌کند خلاصه از چند جا ارز باین مملکت وارد میشود و با این حال وضع ارز کشور باین حال رسیده است که باید تنزل کند زمان جنک آقای دکتر مشرف نفیسی بخود من که این سؤال را از ایشان کردم گفتند چرا ارز را ترقی دادید واردات که نیست (دکتر بنیانا - آقای مشرف نفیسی مأموریت داشتند) جوابی که ایشان بمن دادند این بود که اگر من ارز را ترقی ندهم یکی دیگر را می‌آورند او ترقی میدهد و این افتخاری که ایشان برای خودشان قائل شدند چندین صد میلیون تومان و حتی میلیارد ها تومان باین مملکت صدمه زد (یکی از نمایندگان - چرا این حرفها را می‌فرمودید؟) ۸۰ میلیون تومان امروز از ۲۰ تومان تبدیل می‌کند میشود ۴۰۰ میلیون تومان تفاوت این میشود که بضرر مملکت است و تصور نمی‌کنم مقصود از ملی کردن نفت این بود که بنفم کنسرسیوم تمام شود و تصور می‌کنم تفاوت منافع پنجاه درصد از این مبلغ تجاوز کند (صدقی - شما خودتان بقرارداد نفت رأی دادید) رأی ندادم که ارز را بالا نگهدارند که استفاده کنند بعد هم آمدید گفتید ارز را بیش از این تنزل نمی‌دهیم آقای وزیر دارائی بیشت این تریبون اظهار کردند اگر ارز تنزل کند تفاوتی در هزینه زندگی مردم پیدا نخواهد شد (رضائی - صحیح فرمودند) فقیه ایشان این است که اگر کسی بم منظور استفاده اتموبیل که صد هزار تومان میبشش است دلارش را ۸ تومان بدهد یا اینکه با ۴ تومان پنجاه هزار تومان بدهد کرایه از خرمشهر تا طهران همان قیمت یعنی آن آقا حساب بلد نیست که بدانند اگر سرمایه ۱۰ هزار تومان بکار انداخته توامانی صد دینار بگیرد و اگر ۵۰ هزار تومان بکارند و یک زارعی که می‌خواهد تراکتور بخرد اگر برای یک تراکتور دلارش ۸۱ تومان بدهد با ۴ تومان بدهد تأثیر نخواهد داشت این است که تفاوتش با آقایان است در نتیجه ترقی ارز هزینه زندگی بالا می‌رود ملاحظه فرمائید خارجیهائی که در این مملکت هستند چون

نایب رئیس - آقای رضائی استدعا می‌کنم که انتظام مجلس را رعایت کنید. فرمائید آقای کی نژاد؟

کی نژاد - سال ۳۱ دو یست و سی و سه هزار تن بی‌بلیغ چهار میلیارد و صد و بیست و پنج هزار تن بی‌بلیغ پنج میلیارد و سیصد و بیست و چهار میلیون ریال ملاحظه فرمائید احصائیه‌ای که ما داریم در سال ۳۲ و فرض کنیم در سال ۳۳ منتشر شده کلیه واردات مملکت در حدود پانصد میلیون بوده است ما هم گوئیم فقط صد میلیون تومان ولی بیستم در مقابل چه مقدار ارز ما داریم یک قلم بیست میلیون لیره کنسرسیوم تبدیل می‌کند یک قلم فوائد نفت است یک قلم اعتباراتی است که داده‌اند پنج ساله که جنس وارد شود ولی بتدریج پس بدهند. خلاصه آقای وزیر دارائی توضیح بدهند که چقدر ارز در سال وارد میشود و چقدر از این ارز میماند و چقدر از این ارز برای صادرات است البته صادرات تشویق لازم دارد این تفاوتی که در کنسرسیوم در نتیجه تبدیل بدست ما آید اگر آنرا اعتبار بدهیم صادرات باز چیزی کم نکرد. دهام بلکه از قبیه چیزها بمان باز هم استفاده کرده‌ام بنظر من آقای وزیر دارائی در موقع قرارداد نفت ممکن است واقفاً تمهیداتی داشته باشند (وزیر دارائی - هیچ تمهیدی نمانده این را فرمائید، من جواب میدهم) می‌گویم ممکن است، علی‌الجمال بنظر بنده موقعیکه قرارداد نفت بسته میشود صلاح بود اداشان استعفا می‌کردند و وزیر دارائی دیگری می‌آمد که ایشان تشریف نداشتند باشند (مرآت اسفندیاری - چرا همان موقع فرمودید؟)

نایب رئیس - آقای کی نژاد اینجا خانه ملت است همانطوریکه من تأیید این این صندلی هستم اجازه نخواهم داد که نفر وزیر بمقام مقدس نمایندگان توهین کند بیکنفر نماینده هم اجازه نخواهم داد که بوزیری که مورد اعتماد اکثریت مجلس است توهین کند استدعا می‌کنم فرمایشاتتان را با کمال نزاکت فرمائید بازخواست با توهین فرق دارد.

کی نژاد - بنده توهین نکردم بنده گفتم بهتر بود ایشان استعفا میدادند. بنده اگر بادولت مخالف با مصالح مملکت یا منویات اعلیحضرت مخالف نیستم اینجا عقیده‌ام را اظهار می‌کنم آقای وزیر دارائی همیشه می‌آیند جواب هائسی میدهند (نراقی - سر بالا) سر بالا یا سر پایین علی‌الحال بنده سؤال کردم و قضاوتش با آقایان است.

مرآت اسفندیاری - خیلی محکم آقای وزیر دارائی جواب میدهند.

حمید مختیار - این وزیر دارائی عیبش این است که با حق نم‌دهد.

نایب رئیس - آقای وزیر دارائی وزیر دارائی - بنده چون مبتلا

بسه بی‌خواب هستم و دیشب مدتی نخوابیدم بر گشتم بوقعی که در مدرسه بودم و شاید آقایانی که اینجا نشریف دارند آقای دکتر جزایری و آقای دکتر شاهکار میدانند (دکتر شاهکار - آقا شما محلم ما بودید) کتاب آقایان را میخوانم. آقایان میدانند که اگر قرار بود که مسئله پول وارد و اعتبار اینقدر ساده بود که جناب آقای کی نژاد و بنده می‌نشستیم و خودمان حل می‌کردیم اقبالون، کاسل، پیرو اینهمه همامی اقتصاد هزارها کتاب روش نمی‌نویشتند بنا بر این مطلبی است فوق‌العاده مشکل که مبتلا به کشورها است که از نظر اقتصادی و مالی بر مراتب از ما قویتر هستند و آنها تویش مانده‌اند. (نراقی - مسئله بالا بریدن ارز است) جناب آقای نراقی جنابعالی که عمده‌التجارت هستید اگر رابطه بین پول و ارز را ندانید که قیمت ارز بالاخره رابطه با پول دارد من چه خاکمی بسرم بکنم اتوقت مدعی هستم آقای کی نژاد که در این جلسات چر ا دعوت نمیکند از روشنا می‌فکر آقایان استفاده کنید عرض کنم جنابعالی و آقای کی نژاد وقتی بنده وزیر دارائی سپهبد زاهدی بودم چرا مخالفت نمی‌فرمودید (کی نژاد - بنده همان موقع گفتم) بنده عرض می‌کنم شما تصور فرمائید سرتان را توی برف کرده‌اید و کسی متوجه نیست تمام مردم متوجه هستند من مکرر در این مجلس تقاضا کرده‌ام که مصالح عمومی مملکت را با عقاید و افکار شخصی مخلوط نکنید همین آقای کی نژاد چندین بار با یک تبختر و تقریر فرمودند چرا با ما مشورت نمی‌کنید گفتیم فرمائید شمارا قائم کنیم **نایب رئیس** - آقای دکتر امینی عرض بنده را توجه فرمودید

وزیر دارائی - چشم عرض کنم موضوع ارز رابطه مستقیم با پول دارد و بنده اینجا اگر جسارتاً اظهار قضیت می‌کنم برای ایست که اگر نگویم شاید این نقطه ابهام بماند و یک عده از آقایان (جسارت تلقی نشود) که وارد نیستند وارد بشوند حالا ممکنست بشنوند پای درس آقای دکتر جزایری و دیگران و حالا که اتفاق افتاده است بنده عرض کنم آقای کی نژاد در قسمت پول یک تئوری هست تئوری کیفیتی و کمیته تئوری کالیتاتیوو کالیتاتیوو یعنی اگر مقدار پول زیاد تر بشود و بالا برود مثل هر مال التجاره‌ای روی عرضه و تقاضا قیمتش با اینم یا درازهم یک مال التجاره ایست شما همانطور که قماش توی بازار می‌خرید ممکن است دلار بخرد و جنس بخرد و وارد بازار کند بنابر این روی عرضه و تقاضا است (کی نژاد - سؤال من است) (نراقی - روی عرضه است) صبر کنید آقا شما که تحصیل کرده هستید پس روی عرضه و تقاضا است قماشات آقای کی نژاد اینده که نفهمیدم

اگر آقایان فهیمه باشند بطور خلاصه معلوم نشد نظر صاحب ایشان چیست که اگر ۷۰ ریال زیاد است ۵ تومان باشد ۳ تومان باشد ۳۰ ریال اگر بنده را مرد وارد میدانید عریض بنده را گوش کنید بنا بر این می رود روی عرضه و تقاضا در یک مملکتی که وارداتش دوبرابر صادراتش است قاعدتاً باید که بود ارز داشته باشد اگر درآمد نفت راهم که یک در آمد غیر مرئی است بخواهید حساب کنید یعنی یک صادرات غیر مرئی بشناسید موازنه برداشت این مملکت تاحدی درست میشود در سابق که درآمد نفت بود موازنه برداشت که دلیل بر قدرت و توانائی اقتصادی مملکتی است از راه در آمد نفت تأمین میشود وقتی درآمد نفت قطع شد و تمام ذخیره ارزی کشور هم از بین رفت ملاحظه فرمودید که نرخ ارز بچه سطحی رسید حالا میفرمایید که درآمد ما باندازه ای نیست که ما بتوانیم روی عرضه و تقاضا قبول کنیم و نرخ ارز می رود بجائی که باید برود در آمدارز دولت مال دولت است جناب عالی وقتی که یک مالی را صادر نمیکنید ارز را میبرید در بازار عرضه میکنید یک خریدار پیدا میشود این یک عرضه و تقاضای طبیعی است اما بنده در آمد دولت را در آمد مملکت را بچه نرخ عرضه کنم که نرخ واقعی روی عرضه و تقاضا برقرار بشود؟ پس باید یک نرخ مصنوعی درست کنیم برای اینکه یک عده ای را تشویق بکنیم والا عرضه و تقاضای واقعی هر کس هر جنسی دارد در بازار میفرماید و عرضه کنیم که خواستیم این کار را بکنیم باید ببینیم در مقابل واردات کشور این در آمد مختلف ارزی ما از مزمن مختلف چه مقدار میشود متوسط فروش بانک ملی در این چند ماهی بیست میلیون دلار بوده که وقتی خوب حساب بفرمایید میشود ۲۴۰ میلیون دلار در سال با همین نرخ ۷ تومان خورده ای اگر بنشیند نرخ ارز پائین بیاید قاعدتاً باید یک ثلث یا معادل این اضافه شود بنابر این قطعاً تقاضا می رود بالا در صورتیکه عرضه بنده محدود است بیک قسمتی که کنسر سیوم میفرماید و عرضه بفرمایید ۳۰ میلیون لیره در سال اول درآمد نفت خواهد بود که این یک قسمتش مال شرکت ملی نفت است یک قسمتش هم مال سازمان برنامه است یک مقدار از این مخارج مخارج دلار است که دلار را میدهند ماشین آلات میآورند یک قسمت را هم تبدیل میکنند برای مخارج ریالی آن قسمت را بانک ملی میفرماید و تقاضا میکند که ما در قسمت تصفیه خانه یک سوم شریک هستیم و در قسمت مناطق نصف بنا بر این موضوع قرارداد با کنسر سیوم امتیاز نیست که شما یک مبلغی در دست بگیرید قطع نظر از مخارج و مخارج بگردن صاحب امتیاز باشد، شما در مخارج شریک هستید بنا بر این وقتی در مخارج شریک بودید این دیگر شرکت سابق نفت نیست که بگوئید خودت میدانی که من بگویم ارز ۳ تومان است و تو بیایی بفروش تو هر کار میخواهی بکنی، حالا که شریک هستید هر قدر قیمت ارز تغییر بکند بهمان نسبت شما در مخارج سهم خواهید بود در یک قسمت ۵۰ درصد در یک قسمت یک ثلث اما راجع به موضوع این دولت این دلار می رود بیرون یک ثلث

باقی میماند کنسر سیوم یک مبلغی میفرماید این مبالغی هم که بما میدهد ۵ میلیون دلار برای ما حالا ۳۰ میلیون مال بودجه اش آن اشکالی ندارد بقیه اش مدت دار است آنهم یک قسمت می رود برای ماشین آلات یک قسمت هم برای مخارج ریالی بنا بر این میخواستم جناب عالی و آقایانی که مدعی هستید حساب را مطابق میل خودتان در نیورید حساب را مطابق واقع در نیورید برای اینکه نظر اینستکه ملت را ارشاد و راهنمایی بفرمائید برای اینکه ثابت کنید دکتر امینی تهدیدی دارد یا خدای نکرده می خواهد خیانت بکند بنده آقای کی نژاد یک عده از رفقا که ایشی هستند گفتند فلانکس شما در قسمت گذراندن نفت خودتان را ملکوک کرده اید اگر این فرض را قبول کنیم بنده نهایت فداکاری را کرده ام و این قربانی و بیگیم را قبول میکنم برای اینکه ملت را نجات بدم بالاخره باید اشخاص فداکار عملی در تمام این حملات پافشاری و استقامت کنند تا مملکت اصلاح شود والا اصلاحات غیر ممکن است (صحیح است) بنده هم عمل مخالفت را خودم حس میکنم منتی نه برده دری میکنم نه میخواهم یک حرفهائی بزنم که برخلاف نزاکت باشد البته یک عده ای هستند که احساساتشان تحریک میشود و خیال میکنند که بنده فعال میباشم هستم و فلان و فلان و این بنظر بنده صحیح و عمیق نیست کسی که مدعی اصلاحات مملکت است باید بگوید این وزیر مالیه این کار هایش خوب بوده است و این کار هایش بد بوده راجع بکار کنسر سیوم بدیختی ما این است که همه خرابیها را بگردن خارجی میانداژیم چون خودمان قدرت و توانائی نداریم و یا تنبل هستیم اهل کار نیستیم، همه را گردن خارجی میانداژیم عجله کنسر سیوم قائم مقام شرکت سابق گذاشتیم حالا هم همان بالاها را بگردن کنسر سیوم میکنیم، جناب عالی که در موضوع نفت رأی موافق دادید این قسمت صریح بود که ما در قسمت تصفیه خانه یک سوم شریک هستیم و در قسمت مناطق نصف بنا بر این موضوع قرارداد با کنسر سیوم امتیاز نیست که شما یک مبلغی در دست بگیرید قطع نظر از مخارج و مخارج بگردن صاحب امتیاز باشد، شما در مخارج شریک هستید بنا بر این وقتی در مخارج شریک بودید این دیگر شرکت سابق نفت نیست که بگوئید خودت میدانی که من بگویم ارز ۳ تومان است و تو بیایی بفروش تو هر کار میخواهی بکنی، حالا که شریک هستید هر قدر قیمت ارز تغییر بکند بهمان نسبت شما در مخارج سهم خواهید بود در یک قسمت ۵۰ درصد در یک قسمت یک ثلث اما راجع به موضوع

قیمت بعد از این عملی که در این مملکت شده است که همین دیروز با معاون وزارت کشور آمریکا مذاکره شده بود که یک وقتی از ایران نفت خارج میکردند میبردند به بحرین و عربستان سعودی و کویت، کویت که از ایران نفت وارد میکرد الان پیش از ایران نفت صادر میکند، عربستان سعودی همینطور شما خیال میکنید که نفت یک جنسی است که در همه جای دنیا مصرف دارد و بالاخره یک طلائی است که اگر صادر نشد و نبردند کار دنیا متوقف نماند در صورتی که این از مسائلی است که در گذشته ثابت شد و دیگر تکرار نفرمائید در دنیا در پاره ای از ممالک نفت پیدا شده در اثر یافت پیدا شده و من میترسم که یک روز این مال التجاره هم مثل فرش و تریاک خریداری پیدا نکند و حالا این مال التجاره که هست مثل هر مال التجاره ای باید قیمت تولیدش در بازار روی عرضه و تقاضا باشد و اگر قرارداد گهر تعبیلی میخواست بکنید کنسر سیوم قبول بکند و حساب قیمت نفت طوری شود که قابل رقابت با عراق و کویت یا عربستان سعودی نشود میگوید من میکنم الان عامل فروش شریک شما است اگر بحساب خودش میبرد برای خودش میبرد دفعه و ضررش را خودش میداند اهمیتی نداشت ولی وقتی که شما شریک است باید نفت شما قابل فروش باشد، بنا بر این این که هی بگوئیم نرخ ارز را پائین بیاوریم و هی ایراد از کنسر سیوم بگیریم برای یک عده ای که وارد نیستند خیلی خوبست و تازه اگر شما یک قرارداد رای دادید خواهش منی کنم که نقش نکنید و در تنزل کردن آن اقدام نکنید برای اینکه آنوقت جسارت میکنم مفهوم آن این میشود که (نراقی - قیمت ارز که جزو قرارداد نبود شما قول دادید نرخ ارز را پائین بیاورید در آن موقع قول دادید ولی حالا پائین نیارید) میرسیم اجازه بدهید بنا بر این هیچوقت از نظر مصلحت مملکت چون شما مصلحت مملکت را میخواهید از رای خودتان عدول نکنید بگوئید من آنروز برای خاطر سپید زاهدی رأی دادم بگوئید رأی من بظاهر مصلحت مملکت بود مصالح مملکت ایجاب میکرد که من رأی دادم مگر شما خدای نکرده بت پرستید بنا بر این بنده راجع بکنسر سیوم میخواهم جناب عالی عرض کنم که تهدیدی ندارم و این ایما و اشاراهای که شد بکنده دیگر هم عرض کردم که در این مکتب را بسته اند اگر جناب عالی میخواهید تازه در این مکتب را باز کنید بزرگتر از شما آمدند در این مملکت ورشکست شدند و رفتند و حالا دورم تبه آقایان خارجی برداشتید و فلان که دکتر امینی تهدیدی در مقابل آن قرارداد دارد خیر بنده هیچ تهدیدی نداشتم و خیال هم میکنم که در مقابل خارجی از دیگران

ضعیف تر باشم راجع بواردات و صادرات مملکت من نگفتم تنزل نرخ ارز در هزینه زندگی تأثیر ندارد (نراقی - گفتید) حالا توضیح میدهم عرض کردم در پائین آمدن هزینه زندگی عوامل مختلفی هست که یکیش هم ارز است اگر شما ارز را پائین آوردید و عوامل دیگر را پائین نیاورید نرخ ارز بتنهائی تأثیری در هزینه زندگی نخواهد داشت کما اینکه دیدیم از ارزی که دولت سابق در سرکار بود و وقتی هم ماسر کار آمدیم نرخ ارز ده تومان بود و این نرخ از نرخ ده تومان ما رسانیدیم به ۷۹ ریال و عیناً ۷۶ ریال است و حالا آقای نراقی این تنزل را کافی میدانند خوب این یک تری است اما مسلم است که یک قدری پائین آمده است و حالا ببینند بفرمایند که چی پائین آمده و چرا بیشتر پائین نیامده ما کار خودمان را کرده ایم ما که نرخ ارز را پائین آوردیم (دکتر مشیر فاطمی - اجناس چند روز است پائین آمده است) (کی نژاد - این قسمت را عرض میکنم) عرض کنم راجع به هزینه زندگی در همه کشورها وقتی بنشیند زندگی ترقی کرد یاد اثر دستمزدها بالا رفت هیچ مملکتی با این تدابیر نتوانسته است هزینه زندگی را پائین بیاورد بعد از جنگ بین المللی اول که در خدمت بعضی از آقایان در فرانسه تحصیل میکردم موقعی که کابینه اتلافی چپ سرکار بود خیال میکنم آقای دکتر جزیری تشریف داشتند و فرانک هم شدت تنزل میکرد و یوانکا ره آمد سرکار و بالاخره بعد از این که اعتبار فرانک را یک مقداری برد بالا در یک حدودی شاید ۳۵ تا ۴۰ درصد سقوط تثبیت شد و هیچوقت بنامند این تر را در نظر بگیرند که در زمان ناپلئون زمانی که نان و گوشت با آن فقیر بود تثبیت کنند این یک اصول اقتصادی دنیائی است که مخصوصاً بنظر من کل بازار گانا در این قسمت باید وارد باشد و روشن تر از دیگران باشند و آنها را بنامند تا ببقاعده را مطرح کنند و کم کنند و روشن و روی اصول علمی حرف بزنند اینکه چون دکتر امینی طرف دار این تر هست و من طرف با او هستم بگویم این نیست که برای همه بجهتند با چشم قسمت را چند دفعه هم گفته ام (مهندس شاهی - حالا که چینیید اینها نیک خرابی اوضاع اقتصادی مملکت و اوضاع خرابی و روشن و روی اصول علمی حرف بزنند) این تر است و دکتر امینی طرف دار این تر هست و من طرف با او هستم بگویم این نیست که برای همه بجهتند با چشم قسمت را چند دفعه هم گفته ام (مهندس شاهی - حالا که چینیید اینها نیک خرابی اوضاع اقتصادی مملکت و اوضاع خرابی و روشن و روی اصول علمی حرف بزنند)

معتقدند قسم بخورید که دوسه نرخ ارز برای مملکت مفید است (آقا روزنامه که نمی خوانید بنده یک جواب مفصلی در این قسمت بجناب آقای نیکبورد دادم و آقا گرفتاری تجار تیتان بیزانی است که شما فرصت نمیدهید خوب حق هم دارید برای آن که آن یک مویل موثری دارد که بآن نفع است گرفتاری و این چیزها را نمیتوانید در روزنامه ها بخوانید عرض کنم در این مملکت چند تا نرخ ارز وجود ندارد یک نرخ در ۳۲ ریال است که نرخ رسمی است و این نرخ از نقطه نظر حساب است و هیچ بنائاً هم ندارد و همانطور که عرض کردم طلا های شستوخته اسکناس و ارز شستوخته در بانک ملی بنرخ ۳۲ ریال است (نراقی - ولی شما در نرخ دارید) من هم خودم دارم عرض میکنم که نرخ واقعی همان ۷۶ ریال است و نرخ دیگری هم که هست بعد از آنکه موجودی ارزی که بانک خریده تمام شد آنهم همان ۷۶ ریال میشود و این تفاوت هم برای کالا های درجه ۲ و صادرات است بنده آقای نراقی ولو این که ول کنم بروم این ترزا قبول نخواهم کرد و صادرات را فدای واردات نمیکنم (نراقی - سقسطه است) خوب ممکن است سقسطه باشد بنده میگویم شما اگر وطن پرست باشید بروید کرپاس بیوشو و چای لاهیجان را بخورید (مهندس جفرودی - صحیح است) احسن است بگذارید صادرات مملکت بالا برود مملکتی که تولید نداشته باشد هیچ چیز ندارد (بیراسته - اینطور نیست که شما میگوئید) آقای بیراسته آن آقایانی که انومیل وارد میکنند یودر و مانیک وارد میکنند باید خریداری در داخله داشته باشد یا خیر؟ خریدار این کالاها هم افراد این مملکت هستند شما یک فکری میکنید که زارع گیلانی و کرمانی و دیگران بتوانند استفاده کنند و قوه خرید داشته باشند (مهندس جفرودی - احسن این شد وزیر خوب) (بیراسته - شما اشتباه میکنید) ممکن است بنده اشتباه بکنم ولی تز بنده این است که تولید مملکت را نمی شود فدای اجناس خارجی کرد (رضائی - بسیار صحیح است) امروز در کمسیون یکی از آقایان صحبت میکردم که تولید و صادرات دولت از این مسخره تر میشود تولید مملکت در صورتی بالا می رود که مصرفی باشد یکی مصرف داخلی و یکی هم مصرف خارجی است پس بنا بر این مصرف هم از داخلی و خارجی معرک تولید است حالا شما میگوئید، آقای کی نژاد میگویند که من موافقم البته صادرات باید تشویق بشود از کیسه کی پشته ها کتم بدان نگاه که سلب صلاحیت د لتری بنده را بکنند که بتوانم چور دیگر

وارداتی هستند بدون دودس با یک دکه کوچک جنس از خراج وارد میکنند الحمدالله مالیات هم نمیدهند (نراقی - شما باید وصول کنید و شما وصول نمیکنید) آقای نراقی اگر هم می بود آنوقت می بینید که مالیات از شما وصول میکنند یاخیر (نراقی - خودتان وصول نمیکنید) شما سنک یک ملت فقیر را بستین زن شما چارسنگ مردم را بستین میزیند

نایب رئیس آقای نراقی دیکری سؤال کرده شما چار در میان صحبت ایشان حرف میزنید

وزیر دارائی - در مجلس جناب عالی میفرمائید که اکثر امینی مالیات وصول نمیکنند برای اینکه بنده ملاحظه طبعه شما را میکنم و اشتباه کرده ام (نراقی - من جزو هیچ طبقه ای نیستم) (صدقی - مالیات را باید اینها بدهند) بنده اظهار نامه و صورت مالیات اینها را اینجا میآورم و ارائه میدهم که ببینید چه خبر است بنده تصدیق میکنم که در این مورد ملاحظه کاری کرده ام اگر موضوع مردم داری که اشاره فرمودید نبود با قاعرض میگردم (صدقی - اینها همه مال مملکت را میبرند و مالیات هم نمیدهند) بالاخره تولید مملکت را میفرمائید باید تشویق کرد باید از یک راهی تشویق بشود نمیشود که مالیات از کور و کچل بگیریم و صرف تشویق صادرات بکنیم باید از واردات بگیریم و صادرات بدیم و اینطور تشویق صادرات کنیم آنکسی که پارچه بری برآورد گرانتر بدهد پارچه بری می آورد گرانتر بدهد و بدهد بصادرات کننده و بنده برای اینکه یک صندوقی برای تشویق صادر کننده درست کنم در مورد جای گیلان خود آقایان نمایندگان گیلان وارد هستید آن بولی که میگیرند هیچوقت بصادرات کننده نخواهند رسید بگذارید خود مردم بروند و با خودشان معامله بکنند و این کار هم بضرر مملکت نیست راجع به تمدد نرخ ارز فرمودید بنده در مجلس ستناهم عرض کردم که ارز در برزیل ۶۴ نوع نرخ دارد در روز نوزده لایه نرخ دارد مگر یک هم لایه دولتی است حالا ایران در قسمت توحید نرخ ارز قدمهای برجسته ای برداشته است و آن نرخهایی که میفرمائید نرخ مالی نیست که اساسی باشد یک نرخ ۳۲ ریال و نیم رسمی و حساب داری است یکی هم نرخ ۷ ریال است و یکی هم نرخ کالای درجه دو است و تازه ممکن است تز بنده غلط باشد بالاخره شما تولید و صادرات این مملکت را بهتر ترتیبی هست تشویق بفرمائید و این تر بنده اگر غلط کار در آمد آنوقت بفرمائید (نراقی - تز تصدیق است) و راجع به همین نرخ آقا فرمودند که بچه کسانی مشورت کردم بنده نمیخواهم بیآورم (کی نژاد - باید اسم ببرید آنوقت) آقا حمله خواهند کرد که چرا من را دعوت نکرددای (خنده حضار علی - ای حال بنده خیال میکنم والا بنده خواستم پیشنه ها کتم بدان نگاه که سلب صلاحیت د لتری بنده را بکنند که بتوانم چور دیگر

صعبت بکنم و فارغ بشوم از بعضی قیود در بین تجار جناب عالی آقای کی نژاد وضع خاصی دارد ست خاصی دارد نه صادر کننده و نه وارد کننده هستید بلکه ناظر بر روی با در کننده و وارد کننده و آن عده ای را که بنده دعوت کردم و مشورت نمودم صادر کننده و وارد کننده بودند و بنده معتقدم که بکنم ای هستند (مهندس شاهرشاهی - دوسه نفر از آنها را اسم ببرید) چشم آقای نیکبورد آقای کورس آقای لاری آقای حاجی علیقی کاشانی آقای علی و کیلی) بکنم از نمایندگان - همه شان خوب هستند) بنده در معتقدات خودم تغییر نمی دهم ممکن است بنده کسی را دوست داشته باشم مثل آقای کی نژاد خیلی از اشخاص هستند که انسان آن هادوست دارد ولی عقیده به نزاع صادیشان ندارد اینکه جرم نیست بنا بر این بنده اشخاص را که در این مملکت تجربیات بیشتری داشتند در قسمت واردات و صادرات (درخشش - برفع جیب خودشان یا برفع مملکت) آقای درخشش بنظر بنده بید حرفهای اشخاص را گوش کرد و سنجید و آنکسی که مسئول است ببیند این حرفها برفع مردم است یا نیست باین تصور که فلانکس برفع خودش صحبت می کند بنظر بنده صحیح نیست بنده باید اینقدر هوش و فهم داشته باشم که بتوانم غربال کنم این افکار مختلف را و یک فکر مشترکی هست بدست میآورم و لازمه اش این است و در همه جای دنیا هم با افراد مختلف مشورت میکنند و در این قبیل امور یک رویه ای اتخاذ میشود، بنا بر این بنده با آن اشخاص مشورت کردم (دکتر جزیری - یک دسته ای بین این دو تا هست و برفع مملکت بین صادر کننده و وارد کننده است) بین این دو تا آقای دکتر جزیری دلال است و در این مملکت تعداد دلالها باندازه ای رسیده است که تاجر واقعی رفته پی کارش (دکتر جزیری - من از دلال صحبت نمیکنم) علی ای حال با این آقایان مشورت شد دو موضوع اساسی است بعقیده بنده یکی برابری واقعی ریال و دلار که یک روزی باید معین بشود و یک بعد از این سقوط ممتد ریال که از شهر یور ۳۲۰ پایتظرف شروع شده است بایستی ریال و دلار برابری داشته باشد با هم و اصول برابری یک اصول بسیار مشکلی است، اخیراً یک کتابی برای بنده رسیده که بسیار کتاب عالی و مفیدی است و فوق العاده مشکل و غماض است که چه طور باید برابری یک پولی را تعیین کرد حالا بنده وارد آن موضوع نمیخواهم شوم و اگر در دنیا مالکی باشد که بخواهند وضع اقتصادی شان درست و مرتب باشد یک مرتبه برای همیشه معین میکنند و ما هم باید بدانیم که ریال ما در مقابل دلار چه جور خریداری دارد، در سایر کشورها معین کرده اند وقتی انگلستان آمد بجای ۴ دلار یک

لیره را کرد ۲۸۰ دلار یک لیره بالاخره حساب کرد که قوه خرید لیره در مقابل دلار اینقدر تنزل کرده آنرا تثبیت کرد و بنده عرض کردم آن مالکی که از نظر اشخاص اقتصادی از ما بهتر و جلوتر هستند حالا ببینیم کدام مملکت آمده پولش را بالا برده انگلستان در این مملکت بعد از این جنگ بین المللی فراموش کردم عرض کنم در این کشورها معمولاً پولها بشان را تنزل دادند برای اینکه با درآمدشان بتواند رقابت بکنند و زیاد بشود (نراقی - انگلستان کشور صنعتی است چه ربطی به ما دارد)؟ در جنگ دوم با توجه به تجربیات سابق آمدند این صندوق بین المللی پول را درست کردند برای اینکه آن سیاست های پولی که کشورها اتخاذ می کنند که پول خودشان را تنزل میدهند که صادرات خود را تشویق کنند و در نتیجه بازارهای دیگران را اشباع بکنند این موضوع از بین برود آمدند گفتند که مالک باید متعهد بشوند که راجع بامور مالی یک رویه بایستی اتخاذ کنند (نراقی - که ورشکست بشوند) بهر حال آقای نراقی اجازه بدهید یک مملکتی مثل ایران که اقتصاد ضعیف دارد عملیاتش منطبق با وضع خودش باشد ما که نمیتوانیم عملیات امریکا و انگلستان را داشته باشیم این موضوع گواهینامه فروش ارز را نباید تخطئه کرد بنظر بنده بهترین راه برای تشویق صادرات است و اگر راه بهتری میفرمائید هست جای این بگذارید آنوقت این عمل را لغو کنید و این سیستمهایی که در مملکت اتخاذ شد اگر در عمل سوء استفادی شد اما من حیث فکر فکر غلطی نبوده است مملکتی بوده است که راه دیگری برای این عمل نداشته و آمده این راههای موقت را در نظر گرفته عرض کردم شما تاریخچه پولی امریکا جنوبی را در نظر بگیرید نمیخواهم بگویم کار صحیحی بوده است ولی در این مملکت تدابیر همین بوده، در آن کمیسیون دونه مطرح شد یکی برابری واقعی دلار و ریال و آن مستلزم این بود که ما بعد از یکسال تجربه و آزمایش ببینیم از حیث وضع مالی و اقتصادی و بخصوص اقتصادی مملکت از حیث فعالیت تولیدی و غیره چه میتوانیم بدست بیاوریم از حیث واردات و صادرات شما میتوانید برابری را روی ارقام صحیح معین کنید این نظری است که صندوق بین المللی پول هم تصدیق کرده است آمدیم بخور موقت در نظر گرفتیم برای اینکه یواش یواش نرخ را بتوانیم نزدیکتر کنیم نرخ واقعی ۷۰ ریال بقول همان صندوق بین المللی این سرحدی است که ما از این پائین ترا میآمدیم بکنی صادرات فلج میشد (صحیح است) (بکنفر از نمایندگان - اینطور نیست) این تز بنده البته قابل رد است در بفرمائید اگر معتقدید که افراد عضو صندوق بین المللی پول فهمشان،

شورشان تجربه‌شان ۰۰۰ (نراقی - برابری وانی عقدر است؟) بیشتر است تصمیم گرفته (مهندس شاهرخ شاهی - پس فرماید با اجازه صندوق بین المللی بوده) - حظ میکند از این استدلال بنا بر مشورت باین متخصصین بود آقای شاهرخ شاهی که نرخ ۷ ریال را ما تصمیم گرفتیم و بانه تکرار کردیم و بنده هم نتوانیم تکرار کنیم که قرارداد تعقیب کنیم بنده نتوانیم هم هستم (مهندس شاهرخ شاهی - بلی آنوقت شما نیستید) عرض کنم وقتی که ما این قسمت را رسیدگی کردیم و گزارش متخصصین صندوق هم رسید مشاوره کردیم و سعی کردیم روی عدد دور و درومطالعات صحیح باشد گفتند آقایان ۷ ریال را که شما تصمیم گرفتید تقریباً صحیح است برای اینکه ما یک موقعی ارزش را پائین آوردیم که جنک کره تمام شده بود اجناس مواد اولیه در دنیا زیاد شده و رقابت شدید شده است و قیمت‌ها در تنزل است بنابراین آن مشوقی که برای صادرات است بود و از آن راه استفاده می‌کردند از بین رفته و این تشویق را ازیم از بین می‌بریم بنابراین یک درجه پائین تر یعنی فلیج کردن صادرات مسئولیت این را چرا بنده قبول کنم هستم شما شخصی که ممکن است جاه طلب باشد و شجاع تر باشد تشریف بیاورند این مسئولیت را قبول کنید اما بیک شرط که بالاخره یک ایرانی پیدا کنید که بعد از دو سال سه سال اگر سقوطی در امر اقتصادی پیش آید بقیه آنها را بگیرد و بیاورد توی میدان توپخانه اعدام کند و بدبختی مملکت این بوده که هر کس آمده یک سلسله اقداماتی کرده و رفته و بعد گذشته برای دیگری و بقیه آن بعدی را گرفته اند بعدی ها هم گفته اند که گذشته کار کرده اند و استفاده کرده اند و ما باین روز کار افتادیم بنابراین بنده روی تشخیص اشخاص اهل فن و اشخاصی که نباید با آنها مشورت کرد و بانک ملی که دست کار اقتصادی هست این تصمیم را گرفتیم بدولت پیشنهاد کردم و دولت تصویب کرد بنا بر این آقای کی نژاد تمام اشل از بلاتنا پائین طی شده است ولی متأسفانه در این مملکت در قضاوت انصاف نیست این راهم نه اینکه خیال کنید شما این کار را می‌کنید سبک و سلیقه ما در زندگانی این است که نخواستیم در قضاوت منصف باشیم اتلی که مخالف چرچیل هست در مبارزه انتخاباتی می‌رود می‌گوید چرچیل خدمت کرده فلان کرده و بعد هم دربارزه انتخاباتی باو حمله می‌کنند آن پرونده اش علیه وجود است و ممکن است آقایان بفرمایند این کارهایی که کردی همه اش خوب بود ولی امروز ما دشمنان نمی‌آید از تو بازقیافته است خسته شده ایم بقول آقا جوابهای سربالا میدهد اینها بجای خودش درست ما هم متوجه می‌شویم ولی این مسائل را با هم نباید مخلوط کرد البته اختیارش دست شما است مقرر می‌آید آنوقت بنده جور دیگری بودم آن

وقت هم که بنده قیافه‌ام همینطور بود و این آقایان بیش از دیگران احسن تصمیم گرفتند بنده تغییر نمی‌کردم آقایان تغییر کردید اگر شما در این بابا بنده تغییر حس کردید بفرمایند که د کتر امینی تغییر کرده است آقای کی نژاد بطور خصوصی کله و کله گذاری فرموده اند مطلب خصوصی است خصوصی بهشان جواب عرض می‌کنم نه در مجلس ایشان را نصیحت کردم گفتم این کله گذاری را باید خصوصی حل کرد (نراقی - چه گله‌ای کردند) جناب عالی (آقای کی نژاد نیستید عقل منصف آقای کی نژاد که نیستید بعد از این باید بجای عالی مراجعه کرد خیلی خوب بنابراین از نقطه نظر مسائل مالی و اقتصادی خواستم تقاضا کنم که این قسمت را توجه بفرمایند احساسات را با اشخاص مخلوط نکنید چون حقیقه مصلحت مملکت در خطر می‌افتد با مصالح اقتصادی نمیشود بازی کرد و اگر فلان قانون فعلاً عکس العمل نداشته باشد بتدریج عکس العمل پیدا می‌کند و واقعاً اسباب بدبختی مردم مملکت خواهد شد بنده تردید ندارم که آقایان همه علاقمند هستند و همه وطن پرست هستند منتهی بنده هم می‌ترسم و نمیشود احساسات شخصی را صد درصد در این قبیل امور وارد کرده اگر شما برای بنده نقطه ضعف پیدا کردید وظیفه مخالف این است که آن نقطه ضعف را با استدلال بگویید و آقایان را متقاعد کنند بنده شخصاً از این استدلال جناب عالی آقای کی نژاد هیچ چیز نفهمیدم

اینکه عرض کردم نفهمیدم خیلی هم سعی کردم که بفهمم دلم میخواست که بطور ریخته با این صغری و کبرائی که چیدید و گفتید که کتر امینی اشتباه کرده است و بجای اینکه نرخ ارز ۷ ریال باشد باید ۶۰ ریال باشد استدلال می‌فرمودید که چرا؟ باین دلایل چون ما اینقدر واردات داریم و اینقدر صادرات و من این قسمت را دقت کرده‌ام بالاخره با اشخاص مختلف مشورت کرده‌ام بنظر من ۷ ریال زیاد است و ۶۰ ریال صحیح است ولی همانطور آمدن در پشت تریبون و گفتن که تو وعده کرده‌ای سابقاً قیمت ارز را پائین بیاوری همانوقت هم که بنده عرض کردم حضور آقایان پائین می‌آورم عرض نکردم چقدر پائین می‌آورم فرمودند چرا یک یک وزیر دارائی می‌آید می‌گوید در فلان تاریخ نرخ ارز را پائین می‌آوریم این بسیار ایراد واردی است اما در یک موقع آقایان بقدری فشار بهم وارد آوردید که گفتید فلان تاریخ باید اجرا کنید ماهم چون دیدیم تعهد داریم نسبت بپارگانان صادر کننده و وارد کننده که ارز را تغییر ندهیم (مهندس شاهرخ شاهی - پس شما مصالح ملت را زیر فشار آقایان گذاشتید) مفهوم مخالف این بود آقای شاهرخ شاهی شما که تاجر نیستید ولی آنگاه که تاجر هستید می‌دانید بنده چه می‌گویم می‌دانید که خواستند این وضع عملی بشود هر چه ارز

تولید بکنند و بقیعت خوب بفروشند تا قوه خرید داشته باشند تا آقایان وارد کننده هم بتوانند استفاده کنند این ترافیک اقتصادی بنده است اگر جناب عالی مخالف با این ترافیک هستید ممکن است دلایل آن را بیاورید شاید بتوانید بنده را مجاب کنید بنده قانع می‌شوم و سر جای خود می‌نشینم (احسن)

تقدیم یک فقره سوال بوسیله آقای خلعتبری
نایب رئیس - آقای خلعتبری
 تقدیم میکنم
نایب رئیس - آقای کی نژاد
 کی نژاد - بنده همانطور که عرض کردم این سوال را در دولت سابق کردم عرض کنم قبل از شهریور ۱۳۲۰ صادرات و واردات تقریباً متعادل داشت حتی یک مرتبه شاید صادرات بر واردات فزونی داشت و یک استفاده‌ای هم شد بعد از شهریور ۲۰ بواسطه پیش آمد جنگ این آقای د کتر امینی که تا امروز چندین مرتبه وزیر بودند حتی ایشان وزیر اقتصاد هم بودند هر قدر توانسته‌اند از نفت و غیره و دلارهای بلاعوض و سایر ارزهایی که داشتیم استفاده کرده اند و بودجه را با آن پر کردند و هیچوقت در این فکر نبودند که باید برای صادرات یک فکری کرد و صادرات باید تشویق بشود صادرات مانع شده است بنده هیچوقت چنین کاری را نمی‌کنم اینکارها در این مملکت سابقه دارد و باید از تجربیات دیگران عبرت گرفت بنابراین بقول یکی از همکاران شما که میگفت می‌ترسم این مسأله ارز یک نقطه ضعف سیاسی برای شما باشد گفتیم آقای با این جور چیزها دلخوش نمی‌شوم که یک عده‌ای بگویند احسن است و آن مصرف کننده بدبخت که سنگ آن را بسینه می‌زند باز جنس را گران بخرد اگر شما آمدید بمن بگوئید که در اثر تنزل نرخ ارز ازده تومان به ۲۶ ریال این مصرف کننده چقدر استنزل کرده بنده حاضر باز هم تنزل بدهم ولی بشرط اینکه بیاید یک موردش را بگوئید چائی را آوردید آزاد کردید آن مصرف کننده در قهوه خانه چائیش را از آن خورد؟ آن مردمی که شما من سنگش را بسینه‌مان می‌زنیم آنها در بدبختی زندگی می‌کنند و مسئولش هم ما هستیم بنابراین این مردم را بگذارید کنار فقط یک طبقه معینی هستند که ممکن است استفاده بکنند و بنده هم منکر استفاده شان نیستم بنده بشرطی که برای هر دو طرف باشد در مملکت دو طبقه متمایز قائل نیستم که بگوئید یک عده صادر کننده اند یک عده وارد کننده اند و یک عده تولید کننده بالاخره تمام اینها اهل مملکت اند و اگر مملکت تولید نداشته باشد قوه خرید افراد بالا نرود بنده به آقایان تجار عرض می‌کنم که مطلقاً یک ریال جنس نمیتواند بفروشند که اینگونه الان وضع بازار روشن و مشخص است و خود آقایان بالاخره این وضعیت را دیده‌اند و میدانند که باید مردمی باشند

گاهی متعریفشان میکنند بنده باشان صحبت نکرده راجع به عرضه و تقاضا صحبت نکردم من خوشوقتم که این سوال و جواب در صورت جلسه منعکس میشود بعد هم مردم میخوانند و قضاوت میکنند سفسطه و منظره بنظر بنده جواب نیست من از شما سوال کردم که چه اشخاصی نشستند و روی چه حسابی گفتند که دلار قیمتش از این به بعد ۷ ریال یا ۸ ریال است بنده روی همان عرضه و تقاضا عرض می‌کنم که آقای مشرف تئیس وقتی دیدار زیاد است قیمت ارز را برد بالا این تجربه‌ای است که ما هادراین مملکت دیدیم موقمی که ارز زیاد بود سه تومان بود همان موقع ارز را بردند بالا من به چه دلیل سوال کنم که چرا قیمت ارز را بالا بردید تشکیل بدهند میخواستم خواهش کنم که جلسات ماهم کمتر باشد که در کمیسیون به رسیدگی لواجح برسیم (صحیح است)

نایب رئیس - اینکار از وظائف هیئت رئیسه است و روز چهارشنبه در هیئت رئیسه طرح خواهد شد و اگر تصویب شد بعرض مجلس خواهد رسید آقای تیمسار سبهد هدایت

۸- طرح و تصویب فوریت واصل گزارش کمیسیون نظام راجع به معافیت چند دوره از مشمولین
نایب رئیس - آقای وزیر جنگ
 وزیر جنگ (سبهد هدایت) - دو لایحه که بنده قبلاً تقدیم کردم یکی راجع باستخدام ۲۲ نفر متخصص از آلمان برای اداره تسلیحات یکی هم برای تعیین تکلیف سربازانی که مشمول لایحه زمان مصدق بودند سیرش رادر کمیسیونها کرده و مورد احتیاج فوری وزارت جنگ است استعفا می‌کنم که بایک فوریت در مجلس طرح شود (صحیح است)

نایب رئیس - چون آقای وزیر جنگ تقاضای فوریت کرده اند این لایحه قبلاً قرائت میشود و بعد فوریتش مطرح خواهد شد

(شرح زیر خوانده شد)
عبدالصاحب صفائی - آقای وزیر جنگ
 رئیس اگر کسی مغالفت کرد بنده موافقم گزارش از کمیسیون نظام بمجلس شورای ملی

۶- معرفی آقای یزدانفر به معاونت وزارت فرهنگ بوسیله آقای وزیر فرهنگ
نایب رئیس - جناب آقای وزیر فرهنگ فرمایشی دارید بفرمایند

وزیر فرهنگ (د کتر مهران) - با اجازه آقایان نمایندگان محترم آقای محمد یزدانفر را که سابقه مدتی در خدمت فرهنگ دارند و از کارمندان صالح هستند بمعاونت وزارت فرهنگ معرفی میکنم (مبارک است)

۷- تقاضای آقای دکتر سید امامی جهت تقلیل جلسات برای شرکت در کمیسیون های مشترك مجلسین
نایب رئیس - آقای دکتر سید امامی
 دکتر سید امامی - چون لواجیح زیادی در کمیسیون های مشترك هست ما در ستا جمع شدیم و در کمیسیون آنجا قرار شد که از مقام ریاست استعفا کنیم عوض اینکه در هفته‌ای سه روز مجلس تشکیل میشود هفته‌ای دو روز بشود و در مجلس ستانهم این رویه را اتخاذ کردند که جلسات را یک روز در هفته تشکیل بدهند میخواستم خواهش کنم که در کمیسیون به رسیدگی لواجح برسیم (صحیح است)

نایب رئیس - اینکار از وظائف هیئت رئیسه است و روز چهارشنبه در هیئت رئیسه طرح خواهد شد و اگر تصویب شد بعرض مجلس خواهد رسید آقای تیمسار سبهد هدایت

۸- طرح و تصویب فوریت واصل گزارش کمیسیون نظام راجع به معافیت چند دوره از مشمولین
نایب رئیس - آقای وزیر جنگ
 وزیر جنگ (سبهد هدایت) - دو لایحه که بنده قبلاً تقدیم کردم یکی راجع باستخدام ۲۲ نفر متخصص از آلمان برای اداره تسلیحات یکی هم برای تعیین تکلیف سربازانی که مشمول لایحه زمان مصدق بودند سیرش رادر کمیسیونها کرده و مورد احتیاج فوری وزارت جنگ است استعفا می‌کنم که بایک فوریت در مجلس طرح شود (صحیح است)

نایب رئیس - چون آقای وزیر جنگ تقاضای فوریت کرده اند این لایحه قبلاً قرائت میشود و بعد فوریتش مطرح خواهد شد

(شرح زیر خوانده شد)
عبدالصاحب صفائی - آقای وزیر جنگ
 رئیس اگر کسی مغالفت کرد بنده موافقم گزارش از کمیسیون نظام بمجلس شورای ملی

دیبله ها و لیسانسها و دکترها که تابع مقررات خاصی هستند که از لایحه معافیت مصوبه ۲۰ تیر مرداد ماه ۱۳۲۲ استفاده نکرده‌اند در هر وضعی که هستند با رعایت ماده ۲۶ اصلاحی قانون نظام وظیفه مصوب ۱۳۲۶ با شرایط ذیل میتوانند از خدمت زیر پرچم در زمان صلح معاف شوند

- ۱- جزء فرازیان از خدمت زیر پرچم نباشند
- ۲- جزء کسانی که مشغول خدمت زیر پرچم هستند نباشند
- ۳- مبلغ یک هزار ریال پرداخت نمایند

مشمولین نامبرده میتوانند با پرداخت مبلغ مزبور (بحساب وزارت جنگ به بانک ملی و یا شعب آن) برك مافی خود را از مناطق و حوزهای نظام وظیفه دریافت دارند مدت استفاده از مقررات این قانون یکسال میباشد وزارت جنگ میتواند کلیه وجوهی که از این راه دریافت میشود برای بهبود تدارکات کادر ارتش مصرف نماید

از طرف مخبر کمیسیون نظام - کیکاووسی

گزارش از کمیسیون قوانین دارائی بمجلس شورای ملی

کمیسیون قوانین دارائی لایحه شماره ۴۴۷۳۹۳۱۹۹۱ دولت مربوط بتسبیه مدت معافیت بقیه مشمولین ۱۳۰۶ تا ۱۳۱۱ را مورد رسیدگی قرار داده و با گزارش کمیسیون نظام موافقت و اینک گزارش آن را تقدیم میدارد

مخبر کمیسیون قوانین دارائی - غلامحسین صارمی

گزارش از کمیسیون بودجه بمجلس شورای ملی

کمیسیون بودجه در جلسه اخیر خود لایحه شماره ۱۱۹۹۹ وزارت جنگ راجع بمشمولین نظام وظیفه را با حضور آقای وزیر جنگ مطرح و پس از توضیحاتی که نسبت باین قسمت بیان نمودند سخن گزارش کمیسیون نظام تصویب و اینک گزارش آن را تقدیم میدارد

مخبر کمیسیون بودجه - مشایخی

نایب رئیس - فوریت این لایحه مطرح است (چند نفر از نمایندگان - مخالفی نیست) آقایان اینکه با فوریت گزارش موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده واحده مطرح است آقای خلعتبری مخالفید؟ بفرمایند

خلعتبری - بنده در این لایحه به عنوان مخالف مشروط ثبت نام کرده‌ام متن لایحه را آقایان ملاحظه فرموده‌اند که مشمولین از سنوات ۱۳۰۶ تا ۱۳۱۱ معاف از خدمت بشوند شرایطی برای این معافیت قیده شده بنده بامرضی از این شرایط موافق نیستم و علت هم این است که یکی از شرایط پرداخت یکصد هزار ریال از طرف مشمولین است (چند نفر از نمایندگان کان یک هزار ریال) ببخشید یک هزار ریال آقایان توجه بفرمایند بر طبق این لایحه و آنچه از این لایحه مستفاد

میشود این است که این معافیت فعلاً برای عدم احتیاج باین اشخاص است و برای این است که بآنها فرصت داده شود که در بیرون بتوانند بکار کشاورزی بپردازند بنا بر این وقتی که مطلب این است این پولها را اگر آدم بگیرد درست است که بفرزانه دولت مبنی افزوده میشود ولی بقیه بنده صلاح نیست و صحیح نیست که ما وقتی میدانیم احتیاج نداریم باشخاص برای خدمت و ما میخواهیم بآنها کمک کنیم که در کارهای خودشان و در کارهای کشاورزیشان باقی بمانند برای این مطلب از آنها یک پولی بگیریم بنده معتمد که این پول ولو ۲ میلیون تومان باشد از شان ما خارج است که تصویب بکنیم اشخاص از خدمت معاف بشوند و در مقابل دادن پول بنده عرض می‌کنم باید کمک شده و رقابت شدید شده است و قیمت‌ها در تنزل است بنابراین آن مشوقی که برای صادرات است بود و از آن راه استفاده می‌کردند از بین رفته و این تشویق را ازیم از بین می‌بریم بنابراین یک درجه پائین تر یعنی فلیج کردن صادرات مسئولیت این را چرا بنده قبول کنم هستم شما شخصی که ممکن است جاه طلب باشد و شجاع تر باشد تشریف بیاورند این مسئولیت را قبول کنید اما بیک شرط که بالاخره یک ایرانی پیدا کنید که بعد از دو سال سه سال اگر سقوطی در امر اقتصادی پیش آید بقیه آنها را بگیرد و بیاورد توی میدان توپخانه اعدام کند و بدبختی مملکت این بوده که هر کس آمده یک سلسله اقداماتی کرده و رفته و بعد گذشته برای دیگری و بقیه آن بعدی را گرفته اند بعدی ها هم گفته اند که گذشته کار کرده اند و استفاده کرده اند و ما باین روز کار افتادیم بنابراین بنده روی تشخیص اشخاص اهل فن و اشخاصی که نباید با آنها مشورت کرد و بانک ملی که دست کار اقتصادی هست این تصمیم را گرفتیم بدولت پیشنهاد کردم و دولت تصویب کرد بنا بر این آقای کی نژاد تمام اشل از بلاتنا پائین طی شده است ولی متأسفانه در این مملکت در قضاوت انصاف نیست این راهم نه اینکه خیال کنید شما این کار را می‌کنید سبک و سلیقه ما در زندگانی این است که نخواستیم در قضاوت منصف باشیم اتلی که مخالف چرچیل هست در مبارزه انتخاباتی می‌رود می‌گوید چرچیل خدمت کرده فلان کرده و بعد هم دربارزه انتخاباتی باو حمله می‌کنند آن پرونده اش علیه وجود است و ممکن است آقایان بفرمایند این کارهایی که کردی همه اش خوب بود ولی امروز ما دشمنان نمی‌آید از تو بازقیافته است خسته شده ایم بقول آقا جوابهای سربالا میدهد اینها بجای خودش درست ما هم متوجه می‌شویم ولی این مسائل را با هم نباید مخلوط کرد البته اختیارش دست شما است مقرر می‌آید آنوقت بنده جور دیگری بودم آن

جهت در زحمت هستند از آنها پول گرفته میشود، اخذ می شود و این موضوع موجب بدنامی است در صورتیکه هیچ دولتی راضی نیست که نسبت بخودش ایجاد بد نامی بکند بنده در این موضوع دوسه مرتبه از مازندران شکایاتی داشتم شخص آقای وزیر جنک بقوریت رسیدگی کردند مأمورین متخلف را تنبیه کردند و از ایشان متشکر هر کسی که با ایشان مراجعه میکند راضی بر میگردد اما تصدیق فرمائید بکنند نمیتواند همه شکایات را رسیدگی کند و تمام مردم قدرت شکایت ندارند و سبیل راه ندارند بنا بر این میخواستم تقاضا کنم از این فرصت استفاده بکنید فکری فرمائید که بتوانیم بعضی راههایی هم پیدا بکنیم که رفع این مشکل بشود بنده راههایی در نظر گرفته ام که بعداً برضتان میرسانم نمی خواهم اینجا زیاد سخن گفته باشم این را در نظر بگیرید عملی ترین طریقی که ممکن است که از همین هم بکار خدمت نظام وظیفه بپردازند و هم بکار زراعت بپردازند و هم اینکه ناچار به شکایت نباشند اصراً نداشته باشید از آنها چیزی برای خدمت وظیفه بگیری چون تصدیق فرمائید که این تأثیر خیلی بدی دارد خدمتی که مقدس است و هر کش باید با میل انجام بدهد ناچار بشوند در تحت شرایطی قرار بگیرند عده ای از آن بتوانند سوء استفاده بکنند این برخلاف شئون و پرستیژ نظام است که مورد علاقه همه ما است این یک خواست بود از جناب عالی مسأله دیگری که الان بموقع است که متذکر بشوم چون مسئله نظام وظیفه و ارتش در میان است این نکته است که بنده عقیده دارم که مصلحت هست که شاهم مطالعه کامل بکنید که مادر حینی که نظام وظیفه داریم برای اینکه کار نظام وظیفه را کم کرده باشیم وزیرین ما بکشاورزی بپردازند شاه هیچ ضرری ندارد که مطالعه کنید که ما یک کادری غیر از نظام وظیفه داشته باشیم ممکن است فکر من غلط باشد باید بشما بگویم مخصوصاً شما توجه بکنید از لحاظ مسائل دیگر و از همه جهاتی که باید مورد توجه واقع شود شما سعی فرمائید یک کادر افسری درست کنید از جوان های ایلات و عشایر آن ها بی اندازه میهن پرستند و از وجودشان کاملاً میشود استفاده کرد با جریاناتی که در سال های اخیر در این مملکت دید شده بنده لازم میدانم که شما از نظر احتیاط همیشه یک کادرات نظامی داشته باشید که از آن ها مراقبت کنید زندگی روزانه آن ها را تحت نظر بگیرید و حقوق کافی بدهید و بنده توی ایلات و عشایر ایران سراغ دارم اشخاصی که شایسته این اعتماد هستند و برای حوادث آینده و برای حفظ مملکت مفید خواهند بود خواهش میکنم این پیشنهاد را مطالعه فرمائید و با اشخاصی که صلاحیت دارند شور بکنید بنده از لحاظ سیاسی ناچار

بودم این عرایض را بکنم
نایب رئیس - آقای وزیر جنک
وزیر جنک - بنده با زهم بایستی که مثل اغلب اوقات مطلب را با تشکر از جناب آقای خلعتبری شروع کنم این مطلب بسیار صحیح است که خدمت وظیفه خدمت مقدسی است که هر ایرانی بایستی آن خدمت را نسبت بمیثت انجام بدهد و قابل خرید و فروش نیست (صحیح است) ولی متأسفانه در زمان حکومت مصدق این عمل را که عمل غلطی بوده است انجام داده اند (صحیح است) و ما را در مقابل یک وضعیت مشکلی گذاشتند و در آن موقع این قانون را گذراندند و روی آن عمل کردند امروز یک عده از اهالی این مملکت شکایت میکنند که چون آن قانون مدتش محدود بود و در آن مدت ما مطلع نشدیم اینجا نسبت بیک طبقه معین تبعیض شده است که بنده با تصدیق اینکه و باز با تکرار اینکه این خدمت مقدس تر از آن است که بشود با پول او را خرید و فروش کرد بنده مجبور هستم برای اینکه آن تبعیض در آن طبقاتی که مصدق اینکار را کرده است از بین برود این کار را انجام بدهم آقایان نمایندگان محترم و همه به وزارت جنک و آنجا رجوع میکنند این است که استدعا کردم که همان طبقه ای را که در آن زمان معاف کرده اند با همان شرایط معاف کنند دولت توجه دارد که اقداماتی بکند و حتی الامکان از تماس مأمورین با مردم کم بشود و بالنتیجه شکایت مردم از بین برود و سوء استفاده های احتمالی هم از بین برود و بنده یکدفعه دیگر هم عرض رساندم که ما در وزارت جنک مشغول تدوین قانونی هستیم که تقدیم مجلس بکنیم که اصولاً مأمورین اداره نظام وظیفه با مردم ارتباط نداشته باشند این قضیه مستلزم سازمان کشوری است تمام این عملیاتی که امروز مأمورین ما میکنند از وظایف کدخدای است با وزارت کشور مشغول مطالعه هستیم ما اگر سازمان کدخدگری را در ایران ایجاد کنیم بسیاری از مشکلات مردم که در نتیجه تماس با مأمورین دولت است رفع میشود ولی بنده به آنچه که حضرتعالی گفتید عقیده دارم و مشغول اینکار هستیم و امیدوارم که بزودی لایحه ای تقدیم کنیم که مأمورین دیگر با مردم تماس نداشته باشند (احسن است) آنچه که راجع به ایلات و عشایر فرمودید مورد تصدیق است و وطن پرستی و خدمتگداری و رمز داری ایلات شریف و میهن پرست مأمورین افتخار ماسر بازان است و مسلماً در این فکر هستیم که معلوم کنیم از آنها بچه نوعی بهتر میتوانیم برای شرکت در این خدمت مقدس استفاده کنیم (احسن است)

کم . خواستم آقای بوشهری اسم بنده را ثبت کند
نایب رئیس - سؤال را مرقوم فرمائید بفرستید
نایب رئیس - جناب آقای ارباب خیلی اصرار دارند که در موافقت بالا بچه صحبت بکنند؟ چون میبینم همه موافقتند، حالا فرمائید
ارباب - بیانات جناب آقای خلعتبری مخالفی درش دیده نشده مثل همیشه یک تذکرات مفیدی دادند که بنده هم بهم خودم مستفید شدم فواید این لایحه گذشته از اینکه از یک تبعیض جلوگیری میکند در نظر حفظ وضعیت کشاورزی و کارهایی که در این کشور هست و جمعیت این کشور که به عقیده بنده رو بقلیل رفته است بسیار مفید است و بیان بنده کافی و رسانیس است اینکه شرح محاسن آنرا حضور آقایان عرض کنم این است که باختصار میپردازم از جناب آقای وزیر محترم جنک (آقای دکتر بیرنیا با آقای وزیر جنک صحبت میکردند) که اگر آقای دکتر مجال بدهند توجه فرمائید یک تذکری دارم و استدعائی از خدمتشان میکنم در حضور آقایان و آن اینست که در این سفر اخیر بنده بجزیره ششم رفتم و یک جزیره ای که طول آن ۲۴ فرسنگ و عرض آن ۶ فرسنگ است خالی از سکنه و ویرانه شده است اینطور نقاط را یک توجهی میدول فرمائید که چند سال اهالی و مشمولین آنجا را از خدمت زیر پرچم بیک صورت قانونی معاف فرمائید تا مردم تشویق بشوند و بر گردند با امور کشاورزی و اقتصادی بپردازند در ضمن این نکته را متذکر میشوم که بنده وقتی رفتم بجزیره ششم یک کابینت زاینی همراه بنده بود همین کابینت وقتی وارد شد بینه گفت اینجا شباهت به پروشیا دارد بعد از اصابت بمب اتمی یک چنین جای خراب و ویرانه ای و اگر حمل بمب نکتید فقط یک روشنائی در آنجا دیده میشد آنهم درمانگاه سازمان شاهنشاهی خدمات اجتماعی بود که یک دکتر وطن پرستی دارد که مردم کمک میکنند

است بهداری ندارد - هیچ - هیچ نیست آقایان متأثر میشوند اگر عرض بکنم که دخترهای این بدبختها را میفرزند میبرند و کویت آقا هم در آنجاها تأسیسات دولتی دارند بکشید و نظام وظیفه هم بپیرید عرض دیگری ندارم
نایب رئیس - چون دیگر مخالفی نیست رأی بکفایت مذاکرات گرفته میشود آقایان موافقتین قیام فرمائید (اکثر برخاستند) تصویب شد حالا پیشنهادات قرائت میشود (پیشنهاد آقای خرازی بشرح زیر خوانده شد)
پیشنهاد می نماید تبصره ذیل بداده واحد علاوه شود.
 تبصره - از مبلغ یک هزار ریال که از اشخاص جهت معافیت دریافت میگردد یک نلت آن جهت وراثت های ارتش از جهت کمک و تعاون ارتش اختصاص داده شود (اردلان - پیشنهاد خرج است)
نایب رئیس - پیشنهاد خرج نمیتوانم باشد چون در این لایحه نوشته اند برای مصرفی آقا میگویند یک تلمش برای فلان مصرف باشد پس این پیشنهاد خرج نیست پیشنهاد خرج آن موقعی است که اضافه یک چیزی پیشنهاد بکنند بگویند از آن عمل فلان مبلغ را بفلان مصرف برسانید آقای خرازی فرمائید توضیح بدهید
خرازی - عرض کنم بنده این پیشنهاد را که دادم علاوه بر اینکه منظورم این بود که مبلغی از این محل بورات شهدای ارتش اعم از انسران و درجه داران و سربازان داده شود به همین جهت واردات شرکت تعاون ارتش را هم آقایان از عوارض گمرکی معاف کردند تا کمک بشود ضمناً بخواستم از تبصره سیهید وزیر جنک محترم سؤال کنم آیا این پولهایی که سابقاً از آن محل گرفته شد بچه مصرفی رسیده و در آیه بچه مصرفی خواهد رسید
نایب رئیس - آقای وزیر جنک
وزیر جنک - بنده با زهم بایستی طرف خانواده در گذشتگان و شهدای ارتش از جناب آقای خرازی تشکر کنم و ضمناً خواستم این را عرض کنم که این مطلب در لایحه مندرج است و حتی در کمیسیون مجلس سنا برای اینکه هیچ سوء تفاهمی با شما نماند در لایحه معافیت واردات اداره تدارکات ارتش ذکر کرده اند که این اداره تدارکات ارتش برای خانواده های شهدا هم مشغول و بطوریکه توجه فرمودید اینجهام ذکر شده که این پول بصرف تقویت آن اداره میرسد بنا بر این بولیکه گرفته میشود بجهت اداره تدارکات و اداره تدارکات مطابق جیره بندی که ماهیه کرده ایم بفلان شهداء و در گذشتگان ارتش مثل انسر حاضر بخدمت کمک میشود اما اینکه در

این پول چه شده است در دفعه قبل این پول رفته است بدو آمد عمومی داده شده است برای معارج عمومی ولی این دفعه من تقاضا کردم این بحساب مخصوصی باشد برای اینکه همانطور که فرمودید بنفع کادرفلمی و در گذشتگان ارتش مصرف شود و منظور جناب عالی عمی شده
خرازی - بنده پس گرفتم

نایب رئیس - پیشنهاد دیگری قرائت میشود پیشنهاد آقای ارباب (بشرح زیر خوانده شد)
پیشنهاد میکنم مشمولین نظام وظیفه جزیره ششم ده سال از خدمت زیر پرچم معاف باشند.
وزیر جنک - بنده این مطلب را رسیدگی میکنم و پس از رسیدگی لایحه اش

رامیارم ولی باینجا مربوط نیست
ارباب - پس تقاضا میکنم توجه میدول فرمائید
نایب رئیس - چون پیشنهاد دیگری نیست با صل لایحه رأی گرفته میشود آقایان موافقتین قیام فرمائید (اکثر برخاستند) تصویب شد.
۹ - تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه
نایب رئیس - جلسه را ختم میکنم

جلسه آینده روز سه شنبه ساعت ۹ صبح خواهد بود و دستور لایحه مالیات بر ارباب و لایحه استخدام ۲۲ نفر متصرفین وزارت جنگ (مجلس ده دقیقه بعد از ظهر ختم شد)
 نایب رئیس مجلس شورای ملی - نورالدین امامی